1

EDITURA CARTEA ROMÂNEASCĂ - 1970

3-

S.

MOPETEIANA

1. mopete şi zeiţa după-amiezii

mopete a întîlnit-o astăzi în melancolica reverberare a soarelui de amiază iernatecă pe o zeiţă, prietena lui, — pe faţa ei treceau pale roşiatice ca ale aurului vechi, pierzîndu-se, aprinzîndu-se, cu o mare ardere, să-i ilumineze făptura, aşa cum ea se oprise lîngă mopete, şi, surîzîndu-i, mopete o privea — însă i se destrămau gîndurile, într-o ceaţă abia împinsă de palele soarelui spre rugină, i se încetiniseră şi privirile lui mopete,
nu mai putea să le urce dincolo de pomeţii **cu aur uscat**
suflaţi, ai zeiţei, ea căpătase un nemişcat
gest de idol anamit. foarte încete
amintiri îşi făceau drum în mopete, aşa cum, în **faţa ei,**
se oprise privind-o, la haturile ţării lăuntrice cu **lei.**

2. mopete fi tîmpol pierdut

mopete a lipsit multă vreme de acasă.
şi într-o dimineaţă s-a întors, să-şi vadă pisica —
era o dimineaţă cu soare. în curte, frica
lui mopete de locul acesta se strînsese, retrasă,
lînga florile pălite de vară din brazdă, la soare —
avea acum chipul pisicii, şi îl privea
pe mopete cu ochi impasibili, şi abia
decoloraţi de lumina cu străvezimi autumnale.
mopete, oprit o clipă să o privească,
o simţea, pe pisica, foarte străină, ar fi vrut
să intre repede în casă. **o** nefirească
ameţeală îl legăna pe trepte, înspre pisică, **înapoi.**
pînă la urmă, pisica **a** plecat, cu mersul greoi
al plictiselii, se vedea că-i este urît.

10

3. **expEcaţii complexe**

v înnopteanu a avut astăzi fericirea să stea de vorbă cu bruna rowena. (mopete, retras în colţuri lăuntrice, îl invidia galben, în vremea asta) —. pe îndelete
v înnopteanu îi explica brunei rowena cum vede el lucrurile, bruna rowena îl asculta uimită, afară ploua liniştit, şi doar rar cîte **un** disonant mieunat din curtea interioară urca
pînă la camera unde v tnnopteanu discuta cu bruna rowena. (mopete a şi deschis o dată uşa, dar nu a îndrăznit să intre.) încet se
destrăma vremea, vorbele măsurate
ale lui v înnopteanu căpătau lumini **minunate.**

li

4. plimbare cu impermeabilul

v înnopteanu face o mare plimbare pe străzi înguste unde, printre casele vechi, prin curţi bătrîneşti, plouă primăvăratec — şi o nostalgică linişte îşi lasă cruste fin spulberate pe impermeabilul cu bumbi englezeşti
al lui v înnopteanu. v înnopteanu nu surîde gîndului său, care distinge înţelesuri nenumărate în tot ceea ce riscă să rămînă indistinct, şi de nemăsurat altora, cu mîinile apărate
în buzunarele impermeabilului v înnopteanu trece pe lîngă întunecoasa grădină a casei cu multe ferestre cu draperii grele, o pulbere rece
se Iasă pe ochelarii lui v înnopteanu, dar nu
îi tulbură vederea pătrunzătoare, cu globuri mărunte
şi incandescente ploaia salută însă trecerea lut v înnopteanu.

12

5. vizită cu mieunat

v înnopteanu vine astăzi în casa cu multe

odăi mici în catul cel mai de sus
unde visează mopete, la masă, adus
din spate pe cîte un tom — sau stă să asculte
cum înserează lumina încă de dimineaţă o data cu ploaia la geamul strîmt răspunzînd spre o curte interioară între ziduri, unde, oricînd priveşte, mopete întâlneşte ochii cu înciudată
fixitate pîndindu-1, ridicaţi spre el,
ai pisicii care este spiritul acestui loc.
or, v înnopteanu vine astăzi în casa aceasta, cu cel
mai victorios pas răsunînd pe scara, din loc
în loc scîrţîind, anunţîndu-i urcarea
spre camerele unde liniştea îşi desăvîrşeşte aşteptarea.
13
6. fals examen de conţtiinţS
v înnopteanu susţine mîine un mare examen — şi care nu este numaidecît exclusiv de conştiinţă — răspunsul pe care-1 va adresa, cu credinţă în constantele sale lăuntrice, nici nu are
de altfel vreo importanţă, mopete, de pilda, care invidiază egalitatea de spirit a lui v înnopteanu, ştie că există îndoieli, dar că vremea nu va sta împotriva distincţiilor de mare
hotărîre prin care v înnopteanu va rezolva
şi această încercare, mopete, aşadar,
îşi cîntăreşte, gîndindu-se la v îunopteanu, neliniştea, şi ar
vrea să-şi facă şi el cercetări de conştiinţă,
şi nu poate, în seara asta cu cer plumburiu, şi abia
lunecmd spre ziua luptei dintre v înnopteanu şi nefiinţa.
7. mopete are moralul scăzut
marele prieten cu pălărie al lui mopete vorbeşte tare — ca să-i ridice moralul lui mopete, care e asediat de mari păduri de tristeţuri. în fiecare copac, spînzurat cîte un schelete al gîndurilor lui mopete pluteşte prin aer spre bruna rowena în cîte o sarabandă bizară, marele prieten cu pălărie nici nu ştie ce drame sufleteşti se produc în mopete, şi în rame de indiferenţă adînci peisaje de suferinţă înconjoară.
şi nici chiar prietenul lui mopete care
îl citează pe pictorul vasile nu ar»
o părere prea bună despre disperările lui mopete.
cu atît mai puţin bunul şi înaltul prieten al lui mopete. cît despre bruna rowena, ea lui mopete nici nu-i acordă surîsurile ei incerte.
14
15
8. mopete ţi landele sufleteşti

bruna rowena a intrat astăzi dimineaţă în odaia unde mopete arde în flăcări nemaipomenit de chinuitoare, şi **o** clipă e un uimit timp de suspensie a iadului în mopete. (pe foaia
de temperatură sufletească a lui mopete se înscrie o bruscă şi neliniştitoare cădere.) bruna rowena vorbeşte frumos cu prietenul lui mopete, care ştie multe despre aceste convulsii în care serena
linişte de altădată a lui mopete s-a închircit, mopete stă în picioare cu ochii plecaţi, nemijlocit împins
într-o mişcare circulară, gîndul posomorît
al lui mopete o înconjoară pe bruna rowena şi face
în jurul ei un cerc de mare tăcere, a coborît
mopete într-un cîmp sufletesc mlăştinos, cu ierburi sărace.
9. mopete fi incongruentele
mopete degeaba îşi face acum această mare tristeţe despre bruna rowena. este Kmpede ca prietenul **sau care** citează din vasile k, privindu-1 pe mopete, nu are intenţionalităţi sufleteşti congruente, prea rare
sînt acuma potrivirile în cuburi cu scrieri
de semnificaţii şi linişti, pe care mopete le-ar mai putea
încerca, bruna rowena, dincolo de acele sfieli
care-1 orbeau pe mopete, acuma e altundeva
într-un cîmp al sufletului, şi al minţii, mopete
e părăsit de înaltul său prieten — care i-a cam ascuns

trecerea brunei rowena în celălalt plan real. pătruns
de refuzuri, mopete se trage în sine-şi (cete de gînduri în lanţuri şi arpegii romantice, însă scurfle, îl bîntuie pe mopete sub privirile prietenului care ar putea
să-i vorbească despre vasile).
16
10. mopete şi resentimentele
acuma mopete îşi uda migălos în glastra
sa sufletească un resentiment neplăcut faţă de bruna
rowena. şi priveşte fix cum sub luna
falsă a melancoliei se leagănă flori amare, albastra
tristeţe — adică ingenuă — a brunei rowena, îşi spune acuma mopete, să fi fost deci înşelătoare ?
mopete încearcă, destrămat sufleteşte, din cioburi rare risipite în timpul său lăuntric să-si mai adune
11. mopete şi confuzia
(mopete se întîlneşte seara cu prefigurarea duplicată a sa de peste mai mult timp — este adică ceea ce ei numesc fenomenul cu disjuncţie şi frică de înţeles fonemic—. bărbatul cu barbă prea
noduros urcîndu-i, însă albă, spre ochi, şi celălalt cu barba neagră — se clatină amîndoi foarte ceţoşi.
mopete îi priveşte fascinat, însă îşi dă seama că este o atenţie conştientă. înalt,
semnificaţii — şi i se desfac între degete, bruna rowena astăzi s-a îndepărtat cu încă o căsuţă vremelnică de mopete.
cel cu barba neagră — şi numele asemeni răsfrîngerii sale cu barba căruntă — îl priveşte **sever** pe mopete — şi din ce-i spune, unele temeri
mopete, înrăit, îşi face un însingurat drum lăuntric, nu vrea să se mai gîndească la bruna rowena, la trecerea ei îngerească.
urcă şi pe pomeţii lui mopete. un ger sufletesc închipuie acum pe ferestrele acestor doi mari prefiguranţi flori opace, mopete rămîne cu perplexităţile lui
oarecari.)
18
12. mopete şi indiferenţa
dr cabalu stă la masă cu o zeiţă, mopete
în spatele lor se consumă într-o flacără sîngerie
ca şi părul zeiţei — şi invidia lui, străvezie,
se coboară ca un clopot de sticlă peste ei. mici pete
din invidia lui mopete le vor colora lor viziunea cînd îşi vor întoarce ochii spre lume. vor vedea-o prin complexele deformante pe care, anume, le-a lăsat pe sticlă mopete, închis în lumea
de afară, mopete e foarte singur — şi se gîndeşte
că prietenul lui, dr cabalu, are tot ce-şi doreşte —
şi chiar şi peştişorii aurii din sera lui ar putea să înoate
acum, sub globul invidiei lui mopete. dr cabalu
nu lasă deloc să se vadă că simte bocalul
coborît peste el — îi surîde zeiţei cu bucle roşcate.
20
reversibilitate
felul în care se poate continua — încercarea de a găsi, pe faţa care se întoarce de la noi a timpului, linii ştiute, reliefurile munţilor goi coborînd selenari, singurateci, spre marea
despre care ştim că se continuă şi în partea noastră, să ne oprim la linia dintre umbra de dincolo şi lumina lividă printre stîncile cunoscute, dacă trecem acum în noaptea
cu nisipul pierzîndu-se către apele stinse... ar însemna că am făcut un pas mai adînc în cunoaşterea mai reală a feţei cu strînse
pleoape refuzîndu-ni-se ? o, dacă arunc
o piatră spre apa întunecoasă, nici n-am cum
să aud cercurile sparte acolo, e o singurătate de fum
21
ireversibilitate
în fond, de ce să nu spui — nu se mai poate reîncepe iarăşi o scenă ca asta, nu mai au adevăr gesturile făcute demult, nu poţi, cînd trece pe faţa de alături lumina ar2Îndu-i în par
aşa cum ai mai văzut-o atunci, nu poţi să crezi **iar** că s-a oprit totul, că nu mai urmează nimic ? de ce nu poţi să accepţi că din cercul amar unde s-a oprit imaginea de-altădată nimic

nu mai trece spre acum şi e totul schimbat ? şi gesturile sînt străine, şi acel minunat arc al luminii în jurul fiinţelor care
au stat altădată alături nu mai este acum
decît o imagine încremenită într-o mare
neputinţă de a mai însemna ceva, risipindu-se în fum, ?
«ceai
noaptea prin ceaţă — asfaltul ud, sunetul tocurilor urcînd pe faţadele oarbe, cercul larg de lumină sub felinar, pe ziduri umbrele legănîndu-se şi momentul
cînd la capătul străzii farurile au aprins un foc de scîntei, mate — ca un pom de crăciun, şi acele mici de ceaţă pe obraji, şi un nesfîrşit văl de tăcere care a stins
pe nesimţite sunetele paşilor, pînă mergeam ca într-un vis, şi nici nu-mi mai aminteam de mîna ei inertă, s-a făcut apoi frig
şi totul era ca o scenă demult uitată.
mergeam încet, ştiam că nu mai urmează nimic.
şi ceaţa ningînd mărunt pe faţa ei aplecată...
22
23
hibernare
cîte un ocol pe marginea înţelegerii — am stat într-o după-amiază privind cum se decolora lent lumina iernatică pe tavanul camerei, cu ciudat joc de linii întretăindu-se, şi absent,
ştiam că fiecare din ele ar trebui să-mi aducă aminte de cîte o clipă cînd le înţelesesem, demult, afară ningea, nu puteam să mai gîndesc înainte. se decolora timpul şi puteam să-1 ascult
risipindu-se în fîşii nemişcate, dansînd,
ca într-o jucărie, cu glob colorat pe care atunci
cînd îl răstorni ninge cu fulgi adînci
şi se acoperă totul, se făcea seară, şi cînd nu se mai vedeau liniile nu s-a mai întîmplat nimic altceva, am rămas nemişcat.
24
How Uke A Winter Hat My Absence Been
Absenţa poate fi într-adevăr ca o seară de iarnă — timpul se face un cristal străbătut de o înlănţuire meticuloasă de crengi, cu mohorît înţeles, pe cerul ca un clopot de tăcere amară.
în timpul absenţei, cei care rămîn
îşi pierd umbrele, şi alunecă prin zăpadă
ca nişte vînturi desprinse de ţărm — şi o mare tăgadă
a oricărei dorinţe coboară o dată cu soarele spîn
şi se face o noapte polară. Cîte unul din noi mai facem copci în gheaţă — dar ochiul verde al apei nu mai răsfrînge decît vîntul greoi
şi nici o imagine. In timpul fără de ea lupii vin pînă aproape de ziduri, şi de sus, din turn, se aude zăpada coborînd, grea.
25
Pierdere de timp
Indepirtare
Stăm cu toţii la masa scundă — aplecaţi peste pahare — şi ea povesteşte cum aseară a primit vizita unui tînăr timid. (înciudaţi o ascultăm — paharul cu băutura atît de clară
se face o oglindă în care se oglindeşte,
însă strîmb, scena — tînărul subţiratec
care înaintea2ă pe vîrful picioarelor, şi se opreşte
în spatele ei cu un gest hieratec
să-i acopere ochii, să strige deodată „bau !"
tremură ca o fantomă cînd ne mişcăm noi paharul
dimpotrivă, se face deodată un domn gras şi bătrîn.
— sau
Dacă s-ar aşe2a pe marginea scaunului,
ca eroina din cartea cu vorbele îngheţate,
în care nu crede nici autorul — (şi e asta un semn
că nici ea nu crede ? că nici ea adică
nu este sigură că vorbele ei se aşază

ca chiciura pe geamul alb prin care privim
cum s-a făcut iarnă afară — şi noi, lîngă foc,
încălzindu-ne mîinile. E asta un semn că ea rîde
în sinea ei, cînd vorbeşte cu noi ?)
aşezîndu-se ea acuma pe scaun — şi faţa ei albă
pe care noi o privim, printr-o vreme de nestrăbătut
(cum e vremea strînsă între noi), ea crede
că ne-a spus o răutate — şi noi,
umiliţi, ne strîngem asemeni pisicii
şi toarcem privind-o prin pleoapele întredeschise.
Numai ea rămîne la fel de înaltă. Surîde. Noi bem repede scena înecată în pahar.) In astfel de jocuri ne trecem noi timpul. Şi ea rfde.

26

27

Indiferenţă

Parcă ea mai stă s-asculte ce îi spunem noi. Am putea să-i spunem multe şi mari lucruri noi.
Şi ea ştie. însă acum are alte gînduri, noi n-ajungem nicidecum la acele rînduri
mai adînci, unde sînt strînse
sentimentalismele
ei, acuma mai ascunse.
Şi nici chiar sofismele
cele mai frumos făcute nu-i mai spun nimic. Ea-n înstrăinări hirsute s-a retras. Nouă ni-i frig.

După amiază

Despre o vizită acasă la ea — ca într-un roman '< >
gros, în care stările de spirit ale personajelor grave
se schimbă atît de încet încît de abia
se observă la urmă, în care nu se întîmplă
aproape nimic, şi timpul trece cenuşiu ca zilele
de iarnă fără zăpadă — despre vizita
acasă la ea — i-aş putea povesti
în aşa fel încît să creadă cît a fost
de importantă dimineaţa aceea pentru noi ?
Urcînd pe scara de lemn {pe treptele
cele mai de jos ne-am fi putut aşeza şi noi
demult, cînd eram mici, să pîndim cu faţa ascunsa în mîini,
cum coboară, trosnind pe treptele de deasupra,
cine ştie ce umbră). Şi uşile cu oglinzi —
şi în hallul pe palier, scaunele de răchită.
în care să stea ea, alungită
cu mîinile odihnindu-i-se bolnăvicios,
pe rezemătoarele înguste,
ascuhînd ploaia. Acuma nici nu plouă. ■/■

28

Ireversibilitate minori

Dacă s-ar putea schimba dintr-o dată
înţelesul unui moment în care
sîntem alături, dacă acea clipă ciudată
care se aşază pe faţa ei, cu o mare
linişte, cînd unul sau altul dintre noi
o privim, s-ar putea modifica, şi altfel
s-ar constitui un portret al ei, cu greoi
■cuprinse volute în păr — cu un fel
de pieptănătură neînţeleasă, care să-i facă
faţa altfel un timp (şi noi să n-o mai cunoaştem),
■daca ar fi atît de simplu — şi dacă
am putea strînge sinceritatea să recunoaştem

că acum timpul de aici are să însemne
pentru noi o înţelegere care să dăinuie
într-un ambru de timp cu însemne
hieratece — dacă în această clipă, unde nu e
decît luminiscenţa răsfrîntă a tăcerii noastre,
am putea spune că începem din nou,
s-ar învoi ea să-şi oprească liniile albastre
în jurul ochilor, sa facă un ecou
schimbat, pentru vorbele ei de pînă acum ?
Sau şi pentru ea totul ar rămîne la fel,
fluid, fără pretenţie de oprire, şi cum
n-are să mai fie niciodată altfel...

30

Solitudine

Urcînd scările trosnitoare de lemn, şi sus, dincolo
de uşa cu pătrate de sticlă,
sufrageria ei — masa prelungă,
în jur scaunele cu speteze înalte de piele
(noi ne-am putea ascunde în spatele oricăruia
dintre ele — să o pîndim,
însă ea e atît de adînc răsfrînră
în gîndurile ei grave, ca nişte oglinzi care îi trag
pe o tipsie alungită, făptura,
încît nici nu ne-ar auzi dacă i-am spune ceva).
Am putea să ne aşezăm pe scaun în capul mesei,
şi s-o privim — la capătul celălalt,
cum s-a oprit cu coatele sprijinite pe lemnul mat,
să-şi bea ceaiul, gînditoare,
crezîndu-se singură. ^

31

Falsă simplitate

Nu există dezlegare — (să-i spunem —
presupunînd că ea ar vrea să ne asculte),
nu există, pentru tristeţe, însingurarea
mai puţin densă, de care să apuci
să tragi în jos, să se destrame tot cercul
strîns ca un nod, al apăsătoarei
retrageri numai în tine, care e tristeţea.
Trebuie să laşi să treacă vremea încet
mai departe (şi rămîne, acolo unde ai fost trista
un nod, care să-ţi mai aducă aminte
că ai avut o dată faţetele altfel alungite
către lumină — şi erau răsfrîngerile de alt fel
seara, înţelegeai altfel timpul).
(Alexandru Cel Mare, trecînd într-o seară
pe rnarginea mării albastre,
a tăiat cu sabia un nod dintre acestea.
Alexandru era un tînăr care-şi ţinea capul aplecat
într-o parte — dar poate nici pentru el
tristeţea nu era simplă.)

32

Ticere lemnoasă

Scriam o dată, pe timpul cînd mai credeam că vorbele sohimbă ceva, scriam — de ce gestul instinctiv e mişcarea ruptă din trup, de apărare — ridicarea mîinii — a cuvintelor — asemenea clipei cînd trupul întreg e o coloană gata sa cadă cu mîna doar, înălţată, repede, în dreptul ochilor, să te aperi —

de ce, întotdeauna, ţîşnirea spontană e cea de apărare faţă de ceea ce e înainte, sau, cu capu-ntre umeri, de ce e în spate ? Dar, iată, gestul spontan al ei cînd deodată, după mult timp, s-a întors înspre mine, a fost aproape de ură. în vremea noastră, întoarsă, nu mai sînt decît mişcări de trunchiuri de lemn întortocheate în ameninţări către noi — şi eu, singur, rătăcit, printre ţipătul lor de mare tăcere.

33

Toamna

Toamna la periferie

Îmi amintesc — într-o dimineaţă am fast cu tramvaiul
într-o periferie necunoscută — străzi, năpădite de un cenuşiu
noroi, ca şi cerul deasupra — coborîndu-se într-o pînză de apă
împroşcîndu-mi mîinile, faţa. Am mers
printre pietrele risipite la marginea gardurilor. Erau
cişmele murdare prin curţi — case îngropate
pînă-n ferestre într-un pământ spart. Nu vedeam
deloc oameni. Era o stradă pustie.
în circiuma din colţ era un fum ca al ploii în pădure,
o pînză de fum ridicîndu-se. Nu vroiam
să mai stau acolo. Afară, era o lumină decolorată.
Mi-erau mîinile ude — nici nu le-am mai ridicat
să-mi şterg faţa.
Dar dacă nu se poate — onicît ai încerca — să ascunzi
nimic în spatele mîinilor ? Dacă sînt numai
amintiri şi lumini cenuşii, zile de ploaie, pe străzi
de periferie, cu garduri de lemn putrezit, şi fără trotuare,
cu iarbă crescînd printre pietrele străzii — şi, spre amiază,
la ora cînd în copilărie eu eram într-o cameră înaltă,
şi cu mobilă grea, şi închisă — însă acum
pe străzile acestea mizere, pierdut.
Iată, o amiază, ca acum, în care am fost
la capul tramvaiului, şi pe străzi de sat am văzut
cerul şi ploaia, şi toamna fluidă, cu ploaia
măruntă ? Nici n-am mai fost
după aceea pe strada cu gardul de lemn prăbuşit. Nfi-e urît.
Nu mai vreau să mă joc astfel,
şi lumina asta de plumb...

35

Iarna

Cînd nu ştii ce să spui, sau să scrii — spui, pur şi simplu,
— ce straniu. Şi-aşezi pe urmă nişte vorbe despre ceea ce ţi s-a părut, o, nu straniu — ci asemenea crengii
peste care, ai citit, se aşezau cristale —
(dax nu ţi se părea stranie clipa aceea care se făcea
atunci ramură — nici fascinantă —
era doar un moment pe care-1 ştiai — dar peste
altădată ai fi pus intenţii). Ce straniu,
ai vrea să spui, a început iarna — cînd ieşi
afară, în scuarul din faţa blocului, e cerul aspru —
dar şi moale — în mîini, moale — ca şi zăpada —
şi lumina, ceţoasă doar atît eît trebuie să oprească
în crengile grădiniţei din mijlocul pieţii gîndul,
să nu-1 întinzi mai departe, dimpotrivă, să-1 prinzi
de amintirea despre cine mai ştie ce cărţi
pe care le citeai, în casă, pe covor în faţa sobei,
în camera dinspre curtea cea mică, între ziduri.
Dimineaţa de iarnă te întoarce în timp
— poate şi asta este cu adevărat lumina de iarnă, o lenevie de soare, moartă, urrînd atîta de încet,

agăţîndu-se...

S-a sfîrţit toamna

De acuma, începe iarna — aceasta nu va mai fi (chiar dacă cerul mai este încă albastru de tot, ca în copilărie) decît o amintire care te doare mai mult sau cu mult mai puţin (cum te face sa suferi aducerea-aminte a nopţilor — desigur, de toamnă, pentru că era afară vreme ploioasă, asfaltul ud şi liniile tramvaielor, galbene, alunecînd prin piaţa rotundă spre străzile din jurul Grădinii Botanice — cum te face să suferi amintirea nopţilor cînd plecai de acasă — şi te ţineau de mina — înseamnă că erai foarte mic încă — spre casa bunicilor, şi acolo, faţa de masă pe tăblia prelungă, în sufragerie, cu farfuriile multe — asta însemna sărbătoare. Aceeaşi masă, pe care, mulţi ani mai tîrziu, i-au întins trupul — tu nu te-ai dus să o vezi). (De ce vorbim uneori despre amintirile clipelor pe care le-am trăit
ca despre ale mai multora — ale noastre ? — semn că vrem să ne scuturăm de ele ?) Soarele — oricare clipă din viaţa ta — nu mai este decît o amintire — care te doare, sau dimpotrivă. Dar peste cîteva luni va veni primăvara — şi alte zile cu soare adevărat, şi deci cu alte amintiri.

37

Ou the Edge

Oprit la marginea luminii, aici,
ca la marginea străzii, şi ar trebui să cobori
de pe bordura trotuarului, dacă vrei să treci dincolo,
să cobori ca de pe o treaptă foarte scundă, dar cît
de mult totuşi — oprit aici, la marginea soarelui
cu lumina lui caldă peste ochii închişi, şi ştiind
că dincolo, o dată ce-am cobo-rît în această maree
neschimbătoare de umbră, o dată ce am trecut
strada, şi am să urc iarăşi o treaptă măruntă,
ar putea fi la fel — numai că într-un timp răsturnat
invers, ca într-o oglindă, în umbră.
Se cuvine deci să lăsăm acum să crească
în noi valul acesta de somn — somn de culoarea adîncă
şi caldă a soarelui, să adăstăm la marginea înceată
a străzii bătute de soare — să stăm astfel o clipă
leneşă, în lumină. Căci dacă vom coborî
de pe treapta aceasta, începe timpu-n oglindă.
în copilăria mea nu a fost prea mult soare. Aşteptam
uneori -seara să alunece lumina lui obosită
pe faţadele caselor, peste drum — pe strada mea
soarele ajungea greu — printre blocuri înalte —
am copilărit printre umbre prea înalte. O dată,
îmi amintesc, am făcut fără să vreau cîţiva paşi
pe alee, spre capătul ei închis de un gard
posomorit, şi acolo, într-o adîncitură în dreapta,
am văzut o curte îngustă, cu o terasă mai ridicată,
pe două-trei trepte — şi multe, o, multe frunze.
Era amiază spre începutul toamnei — soarele
mi-a împins dintr-o dată, în culori de febră, colţul acesta
de frunze, de umbre, de timp nemişcat
pe banca mică din fund. Am rămas să privesc,
o clipă, imaginea aceasta. N-am mai făcut după aceea
niciodată, în copilărie, cei doi sau trei paşi
spre capătul orb al aleii, să mai privesc încă o dată
curtea aceasta ca o imagine oprită în apă.
Mult mai tîrziu — eram mare, urît,
am fost, tot dimineaţa, spre casa din fund,
şi am privit neatent spre colţul cu grădina de-odinioară.
Frunze uscate, viţă sfîşiată agăţată de gard —

şi umbră — ca în curtea mea, unde pe jos e ciment*
Nici nu mi-am mai amintit atunci de amiaza de altădată.

39

Amintire

joc în singurătate

îşi întoarce timpul faţa de la noi ? — cîteodată — da.
Uneori însă nu — rămîne privindu-ne
însă atunci liniile feţei acestui timp care pe noi
ne fixează alunecă şi se schimbă pe nesimţite,
şi mai apoi este alta faţa aceasta,
dar nu străină, numai o alta. Aşadar, să încercăm
să oprim faţa timpului, să o ţinem întoarsă spre noi —
şi oricît de mult s-ar schimba — bătută de vînturi,
şi de lumini stinse, şi de — o, de amintiri —
tot faţa aceeaşi rămîne. (Demult, am mai fost
în sala aceasta, cu stîlpi şi perdele —
şi în curtea din fund, prin întuneric şi zloată,
erau cîteva geamuri luminate gălbui,
şi încăperea cu ziduri mucede şi aburi reci
era cufundată într-o nemişcare legănată,
mereu în acelaşi loc. Acolo am stat
o vreme. Cînd am ieşit iarăşi în curte,
erau luminile din casele îngropate în ploaia murdară
mai mortuare.) Asta a trecut de mult —
însă a şi rămas, a rămas — am să revăd mereu
clipa aceea fără urmare.

40

Noi n-am văzut-o decît o dată pe fata aceasta
cu nume catifelat, ca al lunii alunecînd lent
pe lunga şi înalta lumină întunecoasă a zodiei
de toamnă pe cerul sub care noi aşteptăm
nemişcaţi. (Asta este o incantaţie
despre lipsa noastră din lumea ei.)
Noi o ştim doar în treacăt, ca un fulger încet
pe care îl uiţi mai apoi — căci luminile albe
şi resfirate ale fulgerului nu urcă pe cer decît cîte o clipă.
Am şi uitat-o. Acum ne mai vorbeşte de ea
cîte unul din cei care se aşază de cealaltă parte
a hărţii, unde noi urmărim drumul obositor
dar continuu, prin iflacăra străvezie — ca un alcool tare —
a vremii noastre întoarse. Ne spune
despre ochii ei adînciţi, despre faţa ei calmă,
despre spaimele ei — însă spaima aceasta am cunoscut-o
fiecare din noi (şi cel care ne povesteşte ştie desigur
şi asta). Despre vremea care coboară arzînd
fără flacără pe mîinile dintre noi, străduindu-se să mai urce
pe trupul celuilalt, unde noi
nu mai ajungem — şi ne sînt ochii plecaţi —,
despre neputinţa de a răsturna raţa ascunsa
a vremii altor fiinţe, de a o răsturna înspre noi,
despre asta noi am putea povesti. Numai că nici
cel din faţa noastră, vorbindu-ne despre o clară făptura
atîta de străvezie încît ne-am putea urmări gîndurile
în spatele ei — nici el nu vrea să ne asculte.
Sînt clipe în care singurătatea nu se mai poate răscumpăra
şi ce spun ceilalţi e un joc, şi sîntem singuri.

41

Absenţă

„Daughter, the Colonel said. When will you **learn** that **I may** make jokes against you because I Iove you ?" „Now, she said. I've learned it."

Hemingway

Cîteodată tavanul coboară atît de mult
apăsîndu-ne gîndurile, şi e o lumină scăzută
(în care nu mai crezi, şi — sigur — nici ea.
Ce e afară — strada, cerul de scoică, vîntul
cu spulberări mici de picături — e ireal,
nu mai are nici o legătură cu tine, cu ea —
nici cît o scenă de carte pe care aţi fi citit-o amîndoi).
O priveşti o singură dată — are faţa
încetinită, ca şi cum ar merge, singură,
pe o stradă necunoscută într-o după-amiază de ploaie —
altă după-amiază, 'demult. Şi apoi, cu ochii plecaţi
(regăseşti un joc uitat, cu paharul, pe masă —
cercurile pe care le făceai cu o altă îngîndurare demult),
îi spui cîteva vorbe — şi cu bună ştiinţă
aluneci spre singurătatea ta veche,
ca o rană pe care apeşi mereu cu degetele calde
(e ca şi cum aţi merge, ţinîndu-i sţrîns antebraţul,
prin grădină, seara, pe ploaie. Şi ai da deoparte
crengile unui desiş — să-j arăţi luminişul.
Şi acolo ai recunoaşte imaginile răsfrânte în lacul mic
Cu apa murdară de ierburi lîngă arborele cu scorbură,
şi ai uita-o pe ea — ai scăpa creanga,
şi frunzele ude ar ploua peste faţa ei ■—
şi tu nici n-ai să ştii, nici n-ai să ştii).
Pe urmă, după o tăcere, cînd îţi vei ridica ochii,
o vei vedea, schimbată la faţă,
şi ai să-i spui, nehotărît, vorbe încete.
Surîsul ei sfîşiat atunci...

42

portretul unei Doamne

A scris o carte groasă ca să povestească despre o fată, puţin cam ironică, şi cu multe umbre pe faţă — romanul s-a numit Portretul unei Doamne. Pentru noi însă ar putea fi mai simplu — îi apucăm încheietura
atît de subţire a mîinii (de cînd s-a îmbolnăvit a slăbit mult) şi o tragem încet spre fereastră. Mai e încă soare — şi în cubul nevăzut de lumină i se face obrazul de aur — spre tâmple părul ei lent e alb, pentru că bate astfel lumina ? Am putea face portretul ei dintr-o singură scenă ? ea în picioare în faţa ferestrei, soare de seară tomnatecă — vînt afară, prin stradă — prin frunzele pomilor peste drum — ochii ei îngustaţi — iarăşi a plîns ? — care nu ne privesc, şi mina ei, îngustă, într-a noastră. Nu aşa, nu se poate aşa — dar s-o mai privim încă, o clipă fără
urmare
— ne vom mai aminti mai târziu de ceasul acesta.

Întuneric

Intr-o noapte a plouat, foarte tare, cu fulgere, şi când am ieşit din casa unde aşteptasem ză<larnic, s-a stins lumina electrică în tot satul. Am mers pe şosea — după un timp, nici nu ne-am mai grăbit. După cîţiva paşi, ea şi-a scos sandalele — şi a mers în picioarele goale pe asfaltul cald al şoselei. Ploua foarte tare — ne ţineam de mînă — într-un timp am
fugit.
Ea rîdea — se bucura mult — eu eram serios — dar fugeam ţinînd-o de braţ. Şi doar mai tîrziu, cînd a fulgerat şi s-a făcut o scurtă zi albă, am văzut că trecusem cu mult de curtea noastră.

44

DimineaţS la munte

în zori, cînd s-a întors în camera,
avea picioarele îngheţate — i le-am simţit pe sub pătură reci ca şi apa de afară, de sub fereastră. Rîdea. Mi-a spus : „Răsare acum isoarele. Nu s^a ridicat încă peste munţi, dar aerul e de sticlă — o sticlă roşiatică, şi apa, aşa cum se răsfrînge lumina de soare în ea, parcă arde. E ca o flacără lungă, ca un şarpe de foc care se strecoară
la vale.
Nu vii ? E un lucru pe care n-am să-1 mai văd niciodată. N-am să mai viu niciodată aici." Eu nici nu dormeam. Şedeam în pat cu ochii închişi. Nu mă gîndeam la nimic. Mai tîrziu, cînd am ieşit şi eu pe poiană cu ea, era soarele sus, muntele era acoperit de un abur. Apa era acuma murdară de la ploaia de ieri. Era cald. Şi în sala de mese erau tot cei de aseară — acuma beau ceai.

Ploaie la munte

Vacanţi

Cînd am ieşit pe verandă, eram ca în cerdacul cu ploaie la
munte,
în care bărbatul acela meditativ se plimba nehotărît în faţa ferestrelor ei, şi aspira lent parfumul mănuşii uitate de ea la plecare — (atunci cîhd începe trecutul şi el a rămas singur). Acuma ploua imens — o perdea neîntreruptă de apă ne învăluia lent foşnind, ^i apele se revărsaseră peste albia torentului, înconjurau cabana de lemn de dincolo — treceau printre camere unindu-se sub uşă într-un singur şuvoi. Un cîine se auzea ţipînd pe undeva, înăuntru. Cînd se schimba vîntul, ploaia ne trecea pe faţă — ne trăgeam înapoi pe cerdac — de acolo nu se mai vedeau decît brazii de la poalele muntelui, şi apele tulburi, pretutindeni în jurul nostru. în camera' cînd am intrat o clipă, se făcuse noapte — faţa ei, cînd s-a întors spre mine de la fereastra, era o flacără cenuşie — dacă m-aş fi întins pe pat ar fi plutit peste mine ascunzîndu-mi liniile săpate în tavan — doar pentru mine ? Cînd am ieşit iar pe cerdac, ploua tot atât de tare şi apa revărsată prin iarbă urcase încă spre treptele surpate de lemn, spre verandă. Se făcuse şi frig.
Dimineaţa, ea se scula foarte devreme,
să vadă cum răsărea soarele. Eu dormeam — şi prin somn
o auzeam ridicîndu-se în pat, fumînd, sau citind,
şi întorcea atît de repede paginile încît eram sigur
ca dormeam între fiecare din ele.
La început, îmi cerea să merg cu ea. Pe urmă a renunţat.
Se ducea singură, undeva în pădure — cu vreo carte,
sau doar aşa, singură, cu ochii închişi, stînd
la soarele timpuriu. Eu dormeam. Mă duceam mai tîrziu
să o oaut. Gîteodată îmi surîdea văzîndu-mă.
Alteori rămînea serioasă.

Pentru mine o rază de «oare este ca un cîine pentru un bătrtn

I.

Dacă am trăi pe o peninsulă, legănaţi
de apele cu sparte lumini cenuşii ale oceanului,
dacă atunci cînd ieşim să privim spre locul
unde marea se răstoarnă pe cer şi încercănaţi
ar fi ochii ei cînd am privi-o, scurt, pe ascuns ; dacă am ieşi
numai noaptea să ascultăm foşnetul
mării pe stînci — fără să credem
că sîntem prea singuri — deplin izolaţi
de cei de dincolo, din spate, de pe coastele adevărate
ale continentului, unde oamenii sînt ai vremii uscatului
(şi am spune că ne putem refugia acolo înainte ca
să se spargă stîncile care ne leagă de ţărm) —
dacă am fi pe această peninsulă, de atîta de mult
timp, împroşcat de sare, încît nici n-am mai şti
care e marea, sau cerul — am putea, aşezaţi,
cu picioarele legănate în gol, la marginea stîncilor,

să aşteptăm să se facă încet dimineaţă. Şi atunci,
căldura soarelui peste pietre, ca un cîine străveziu ridicînd
botul spre noi... Dar să trăieşti pe o peninsulă,
pe o palmă uriaşă, deschisă, mergînd pe linia vieţii,
deasupra stîncilor bătute de ape •— şi cînd
liniile acestea se despart...

2.

Uneori soarele este fără putere
— un astru mort, nemişcat, deasupra. Nu **mai există**
nici răsăritul, nici amiaza — a rămas
dintr-o altă vreme pe cer, mereu în acelaşi
loc — îl mai putem privi deci — însă doar **ca pe un glob**
de lumină mată într-o miniatură, sau ca o amintire. în drumul nostru nu se arată vreo ţintă. (Sau putem sta, la lumina lui, acuma iernatică, fără să ne mai încălzim — doar aşa — pentru că ştim indistinct
că odată soarele avea o căldură blîndă, şi adîncă, asemenea blănii cîinelui credincios.) Asta să însemne că s-a oprit timpul ? Timpul nu se opreşte, noi mergem mereu mai departe. Dar soarele acesta, deasupra... Mergem, atunci, în vis ? mereu în acelaşi loc ? Şi locurile unde ajungem nu sînt adevărate deloc •— nici fiinţele către faţa cărora ridicăm mîna ?

3.

Se poate spune atît de ciudat — am să călătoresc către soare,
către ţara unde e lumină de aur, ca în miniaturile vechi,
şi oameni cu gesturi stîngace — însă femeile
sînt înalte, subţiri şi în părul lor e o lumină arzînd
în aer, deasupra, de jur împrejur — înconjoară toate fiinţele.
Şi am putea locui în părul acestor fiinţe — şi în cerul
care coboară spre ele, într-o lume cu turnuri şi ziduri mărunte
şi cu iarbă de aur. Dacă se poate spune
atît de ciudat — iubito, lasă-mă acum să călătoresc
în palma ta — (am citit undeva
asta). Dar dacă ea ridică mîna spre soare
e străvezie atunci palma ei — noi umblăm
într-o ţară cu aerul şi fondul liniaturilor sîngeriu —
un sînge decolorat, căci arde în lumina de soare —
sau se poate face rotundă lumea aceasta de sînge stins,
ca şi globurile care ni se leagănă nouă în faţă —
cînd stăm, unul de-o parte, celălalt dincolo de tăblia
cu soare uscat, a mesei, şi nu îndrăznim
să ne ridicăm ochii — atunci spunem
că acum călătorim într-un timp ascuns, şi fără adevărată
lumină de soare. S-ar putea povesti
în multe feluri călătoria aceasta a noastră —
poate cu un cîine alături, căci orbii sînt traşi cîteodată
de cîinele lor credincios spre ţinutul de soare.

4.

Akmecate — dar atît de lent —
îmi sînt gîndurile, după schimbarea
hărţii pe oare stelele trec în drumul lor alb
şi se aşază altfel imaginea deasupra. Şi mă gîndesc
că şi eu aş putea stîmi drumul şopîrlei
din soare spre vînt. însă acum
nu despre asta e vorba.
Înţelepţii, cu feţele aşezate în arc
suitor — de o parte, de alta (şi eu îmi închipuiam
că asta înseamnă ceva, însă
nu ştiam ce) murmurau că e oarbă

oprirea, sau chiar continuarea drumului lor.
Bătrînii de mai demult cunoşteau, pe pielea de om, -
locuri în care se răsfrîngeau stelele,
şi apoi se refractau în diferite părţi ale trupului —
şi dacă înfigeai acolo un ac — spuneau —
se vindeca organul bolnav. Aşadar,
să căutăm acuma punctul — nu locul unde ne doare -
punctul unde constelaţia aceasta tomnatecă
se clatină, se răstoarnă, dincolo de marginea cerului,
şi nu se mai vede, şi nici nu mai credem
că o vom mai vedea vreodată. Să încercăm deci
să oprim chemarea aceasta a stelelor,
să înfigem acul în locul în care să se oprească, poate,
chiar timpul.
Da, sînt triste
liniile care se tem de răsfrîngere — şi pe pielea fiecăruia dintre noi sînt astfel de linii.
Şi poate zadarnic
eu vreau să urmăresc cu degetul o astfel de linie pe mine, pe trupul cuiva, alături de mine — sau chiar
să înfig acolo un ac. Poate este zadarnic. Dar dacă crezi cu adevărat totuşi trebuie să încerci.
Frigul şi scheletul său
Catedralele se construiesc în cîte o sută de ani — frigul
vine, revine — ca fluxul, şi zbaterea lui foarte înceată
pe ţărm — sau, în lumina lui albă
printre zidurile, care se înalţă treptat
şi scheletul bolţilor, deasupra, suflînd
între scheletul zidurilor, peste nervurile
arcadelor, un vînt nemişcat — să mergi
printr-o catedrală de frig, care acuma se înalţă —
şi cînd se va încheia bolta, să-ţi răstorni
încet capul, să te prăbuşeşti într-o imens
de lentă cădere în frigul de sus —
51
Roman negru
Pe urmă, dimineaţa, mergînd alături de ea pe coridoarele lungi, şi umbre iscîndu-se în jurul nostru —
ca în jocul de-a baladele vechi, unde ţîşnesc sub picioarele fetei flăcări
prelungi
şi-o împing alături de călugărul care o duce spre locul supliciului — mergînd alături de ea, ascultînd
cum o înfăşoară tristeţea într-o rochie foşnitoare de singurătate — ea nici nu ştie — aşteptînd ca atunci
cînd ea are să se întoarcă încet cu o întrebai c spre noi, să vadă deodată că nici nu mai e alături de noi,
că a rămas singură, să i se facă iar frică — mergem pe coridoarele întunecoase, ca în poveştile cu
strigoi, ne gîndim că am vrea s-o speriem ţipîndu-i deodată în ureche
că
am rătăcit drumul. Ea nici nu ştie cum tristeţea o înfăşoară foşnind, străvezie...
is Personae
Sau, să scriem acum indicaţiile de scenă
dintr-o piesă de teatru — pe care ea acum
s-o citească (nu aşa cum, demult,
n-a vrut să citească, să treacă printre parantezele mele,
cum le ridicasem eu atunci între mine
şi fata din portret — şi a rămas dincoace
de ce vroiam eu să spun) — să spunem cum stăteau
toţi în jurul luminii scunde a aparatului de radio
deschis la corul de vorbe latineşti,
şi ascultau. Scena văzută de sus —
ea întîi, fata cu părul înalt şi ochi reci,
şi cu mîinile în poală — cuminte pe scaun

(atitudine de adolescentă care nu crede
că este ea însăşi), şi, mai departe, spre geam,
cel-cu-faţa-prelungă, acuma cu bărbia în piept,
meditînd gînduri sprijinite în pumnul de sub bărbie,
şi alunecîndu-şi privirile după linia suitoare
a cîntecului. Mai încolo, povestitorul
gîndindu-se că într-o carte de un nordic cu voce uscată
şi lunecare de gînduri lungi ca ale cozii de şobolan
se povestea cum se strînseseră alţi oameni demult
într-o cameră, să asculte muzică,
şi unul din ei spunea — „nu este asta dovada,
nu este dovada — de ce nu spui — da ?"
(pînă cînd satanicul cu ochi îngheţaţi a răspuns —
„aproape că m-ai convins" — şi s-a făcut noapte
şi pentru el, cînd au sunat la uşă
şi el deschizîndu-le, ei au tras cu revolverul
şi s-a încheiat cartea). Povestitorul acum
stă şi o pîndeşte pe fata cu picioarele încrucişate
şi cu ochii absenţi. Pe urmă se mai deschide
52
53
uşa, şi apare forma înaltă, cu fălcile mişcătoare
şi de aici se face o piesa de teatru —
noi i-o sugerăm, numai, ei — şi ea nici nu ne ia-n **seama.**
Dar e pentru noi încă un cerc în jurul ei
cum au pomii, şi cînd bate cu ciocul
ciocănitoarea, sună uscat
şi pentru ciocanitoare e adevărat.

IPister Light
I-am vorbit despre asta mai tîrziu tot mai rar — era
absentă, în faţa mea, îşi continua îngîndurată
singurătatea de dincolo, căci tot ce nu mai era acum
ştiut de mine era o singurătate. Dacă aş fi vrut
să scriu despre vremea care a urmat
îndepărtării noastre, aş fi copiat cu ştiinţă
poemul acela frumos despre începutul unei iubiri,
dar răsturnînd termenii — ca şi cum aş fi privit piesajul
cu lentilele inversate. I-am vorbit tot mai rar despre asta,
ea era întotdeauna indiferentă, ca o eroină
într-o carte unde s-a trecut de scena cea mare.
Rar, mai încerca să creadă în vorbele ei despre mine —
eu o priveam — vroiam să-i recunosc acum pe faţă
jocul ameţitor de lent al trăsăturilor ei de demult —
le regăseam cîte o clipă, şi era ca o plecare, seara,
într-o călătorie prin timpul încetinit ca al iernii.
Pe urmă, rămîneam singur, şi desfăceam încet amintirea
în linii, ca pe un desen stîngaci,
amintirea trecerii ei, o cufundam în zăpadă.
Era o lumină îngheţată, de dimineaţă iernatecă,
şi ningea deasupra pînă ce se ştergeau toate umbrele.
55
Urme pe zăpadă
Lecţia «te anatomie
Dacă în fiecare dimineaţă privind pe fereastră
ai vedea, în zăpada, tot mai împuţinată (ca o coajă

de portocală, chircindu-se încet, în trecerea vremii),
ai vedea un şir de urme, tăind-o de-a lungul,
însă nu înspre poartă, spre un loc neştiut
din fundul grădinii, acuma uscată. Şi urmele
acestea, în grupuri, dar în grupuri de cîte trei,
şi aproape rotunde — repetînctu-se mereu, cîte trei —
şi mereu, dimineaţa, ai vedea şiruri lungi, atingîndu-se,
întretăindu-se cu cele mai vechi (căci nimeni aici
nu curăţă zăpada — şi iarna e pe sfîrşite — nu ninge
şi n-are sa mai ningă de-acum înainte aproape un an
— este şi asta un sfîrşit — al iernii, al atîtor lucruri),
dacă ai vedea mereu lanţuri din urmele acestea,
mereu cîte trei — nu ai începe într-o zi, cu capul lăsat
gol de gînduri pe tăblia ferestrei, să crezi că oricare
rîine din lume are doar trei picioare ? Să crezi
însă cu adevărat, să simţi, în tine însuţi, cum toţi
cîinii au doar trei picioare, şi umblă în salturi stîngace,
năuci prin zăpadă —. (Dar dacă
urmele acestea nu sînt scrise în zăpadă, ci chiar
pe coaja, închircindu-se în vreme, a unei portocale,
pe învelişuluscat a ceea ce a fost odată un glob
cu lumină şi timp dens, şi întîmplări, moarte acum —
urmele acestea ale unui cîine cu trei picioare
ar fi numai un simbol că tu, tu însuţi şchiopătezi,
nu toţi cîinii din lume...)
Ca în tabloul acela unde cadavrul paie atîta de scurt pentru că e privit dintr-un unghi strîmb, am să chem toate fiinţele ascunse în ea la o lecţie de anatomie. Cea cu ochi micşoraţi, stînd dreaptă la marginea mesei, privind cum ţîşneşte mată răsfrîngerea becului de deasupra pe pielea lividă. Cea cu buzele strînse
— semn de atenţie ? — pîndind cu palmele sprijinite pe masă, aplecată spre umbra legănătoare a foarfecii. Cea care într-o seară, demult, ne-a privit cu ochi morţi fără să ştie că sînt alături, şi a vorbit apoi despre altceva — acum, la marginea cercului de lumină care înconjoară masa, privind o clipă şi apoi întorcîndu-se de la scena aceasta şi închizîndu-se într-un timp al ei, de
indiferenţă.
Cea care şi-a răsturnat într-o seară surîsul, ca un trup dezgolit, între noi — şi eu am fugit — acuma oprită în umbră, cu mîna la frunte — şi pe masa de marmură, eu însumi, alungit, şi eu însumi, în picioare, cu linia în mînă, arătînd cum mi-au înţepenit muşchii, şi atingînd-o apoi peste umăr ca şi cu o baghetă, pe una din ele, şi lumina albă a becului de deasupra, şi apoi, una din ele, ridicînd ochii, privindu-mă...

Malte Laurids Brigge
, Malte
Cel mai simplu lucru, atunci, ar fi
să ne luăm cu mîinile de cap, să ne ascundem
adică faţa în mîini. Şi, atunci, ceea ce se ascunde
înapoia mîinilor ar fi chiar faţa noastră.
Dar fiecare din noi avem mai multe feţe (am citit
şi într-o carte despre chipurile uzate, crăpate,
purtate prea mult, pe care şi le pun de acasă
şi unii chiar uită să şi le aşeze în cîte o dimineaţă
şi ies fără faţă pe stradă. Numai că asta
este, spunem noi, literatură). Mi s-ar ascunde deci **faţa**
înapoia inimilor, dacă-mi iau capul în palme.
Şi putem să şi rîdem aşa, cu capul ascuns.

Dacă ţi-ai îngropat faţa în nisip, rămîne acolo masca ta, cu reliefuri inverse — e ca şi cum cei care o privesc îţi văd chipul pe dinăuntru, cum tu însuţi nici nu ţi—1 ştii. Dacă-ţi îngropi faţa în aer — rămîne în aer, pentru cine te priveşte din faţă, o mască străvezie, şi ţi-o porţi pe faţă, mereu.
(s-a aplecat peste masa-
privindu-mă — şi îi erau ochii mari, îmi vedea pentru întîia oară masca de aer, şi apoi, cînd şi-a scuturat capul, era ca şi cum ar fi vrut s-o dea la o parte, să-mi vadă chipul fără chip — dezgolit, dar atunci am vorbit despre altceva, repede — şi mi-am îngropat faţa în aer din nou, asta a fost altă dată, demult).

59

înţelepciunea pisicii

Vf

Lumina fiitcrati

înţelepciunea pisicii — cu toţii sînt de acord
că pisica e-un înţelept. Şi ea însăşi
întreţine această legendă. (Cu multă
înţelepciune îşi creează atitudinile, şi priveşte
cu ochii îngustaţi oamenii, flăcările, jocul
luminii pe suprafeţele lucioase.) însă
— mi-a spus o dată — pisicile sînt mioape.
Asta să-nsemne că privirea înţeleaptă
este numai o mască ? că în spatele ochilor ei gălbui
sau verzi, pisica nu cîntăreşte chipuri,
nu vede nuanţele ? (Dar poate nici nu are dreptate,
şi pisicile văd mai bine ca noi, chiar şi ziua.)
Să-ncercăm altfel. — Socrate era un înţelept,
avea nasul teşit, şi barba i se revărsa, încîlcită
parcă în alge, pe piept — era urît, şi părea
murdar, cum par — şi sînt — oamenii neglijenţi
cu-mbrăcămintea, îşi purtarea lor vizibilă în afară.
însă, dacă-i deschideai faţa, dînd la o parte
untul, descopereai o mulţime măruntă
de figurine, atît de precis sculptate, încît
ameţeai dacă-ncercai să le priveşti, şi-ţi pierdeai
gîndurile. Şi el lua cîte una din statuetele-acestea
în mînă, ţi-o arăta — şi vedeai, ascultîndu-1,
pentru întîja dată raporturi noi între volume şi **linii**
şi înţelegeri, şi răsfrîngeri, şi aşteptări.
Dar Socrate însuşi era bătrîn. Poate şi el —
ca şi pisica — nu vedea foarte bine — în afară.
Deşi — se poate răspunde — percepea
mişcările luminii şi umbrelor, şi asta
îi era deajuns.
Ce mohorîtă lumină — are să ningă după-amiază,
şj aşezat pe marginea largă a ferestrei degeaba arn^ să aştept
să vină umbrele, care în spate, în cameră priveghează,
să-şi lase capetele de aer greu peste umărul meu drept,
privind afară, spre arderea de globuri destăinuite în fulgi, fără culoare, şi fără vînt, care acoperă zidul grădinii. Curînd se face noapte. Am să închid ochii. (Tf
pot sili ei să-i deschizi, să-i priveşti,
îmi suflă în ureche o voce de aer şi umbră.)
Nu mă întorc. Este o înserare cu îngereşti
retrageri spre camera unde mobile sumbre
strîng ecourile fulgilor sparţi de afară,
în legănare pe prichiciul ferestrei densă, rară.

Joc stfhnb

Falsă evanescenţi

într-o noapte am fost în camerea aceasta prelungă. S-au stins mai tîrziu luminile — era un timp înlemnit sub mîinile noastre, pe masă, şi lîngă faţa ei luminiscenţele din afară ardeau mocnit pe geam. Ştiu că am tras perdeaua deoparte. Era foarte tîrziu, şi bulevardul pustiu cu lumini moarte — şi le ştiam, răsfrîngerile sparte pe faţa ei — nu o priveam. (Am să scriu
Dispar tot felul de lucruri în jurul nostru — şi sentirnente,'
şi fiinţe — şi noi, cei care stăm la mijloc, şi ne uităm
cum pier, şi lasă goluri, şi cum golurile se umplu
ca nişte sticle, cu amintiri care iau forma acestor goluri,
adică a acestor sentimente pierdute (sau numai o **aparenţă**
a acelor fiinţe care au pierit — pentru că o fiinţă
nu se face din nou din amintiri —) noi cei care stăm
la mijloc rămînem mereu singuri.
Numai că amintirile — ni se pare nouă — ne fac
să uităm cît de singuri, şi încă mai singuri rămînem.
— îmi spuneam — odată despre momentul **acesta.)** Am privit-o în sfîrşit. Avea faţa încetinită — şi ochii plecaţi. Astfel ca celesta luminozitate a privirilor ei, suflate cu cridă, de la becurile de afară, se pierdea, carbonizată. Cînd am lăsat atunci perdeaua să cadă, s-au răsturnat pe faţa ei moartă umbre fluide, apoase.

Ploaie

Am citit un poem japonez în care spunea : A început toamna. Astăzi, marea şi cîmpurile sînt deopotrivă de verzi. Poate marea. Azi-dimineaţă strada era cenuşie, şi ploaia ca în singurătăţile din adolescenţă, cînd nici nu mai vrei să citeşti. Singur în camera pustie — prea devreme — citind poemele ca nişte pietricele
de gheaţă,
mereu ispitit să le arunc în pahar.
Şi afară, ploaia suflînd în sticlele ochelarilor,
ca în filmele poliţiste în parbrizul taxiului.

Aoman poliţist

De-am găsi cît mai degrabă un acoperiş
deasupra capului acesta al nostru, care, dacă am fi
în literatură, ar fi obosit — am spune —
de cînd tot sprijină cerul...
Dar noi sîntem într-un roman poliţist.
adică nu în adevărata literatură.
Oricum, ne opiim sub şopronul acesta, şi ascultăm
cum bate ploaia în acoperişul de lemn,
şi privim, cam absenţi, cum sar picăturile dincolo, pe peron,
şi scînteie în lumină în dreptul uşii deschise.

A mai plouat de atîtea ori de la capătul lumii,
capătul dinspre-nceput. Şi în gara aceasta
abia luminată, uneori coboară lume, alteori nu.
Şi, în fond, dacă i-am vedea acum coborînd
din trenul pe care-1 auzim apropiindu-se,
am ieşi în ploaie, cu mîinile în buzunarele impermeabilului,
să le aţinem calea ?
Să fim însă atenţi — dacă vreunul din ei ne loveşte peste faţă, adevărul acesta pe care-1 mai ştim acum ni se va prelinge-ntr-un fir de sînge prin colţul gurii. S>i vom uita totul.

Despre mersul spre luni

Toată lumea ştie că atunci cînd e lună plină, unii copii se scoală din paturile lor şi se plimbă, hieratic, pe acoperiş, pe margine chiar, făcîndu-i să-şi muşte mîinile pe cei râmaşi jos. (Aceştia nu trebuie să strige, căci la cel mai mic zgomot copiii de sus se trezesc şi coboară pe pămînt cu graţiile lor mai stîngace — însă repede.)
Am citit şi o poveste în felul acesta
— şi era, ca şi cum eu însumi (pentru că multă vreme

trăisem alături de cel care o scrisese) aş fi visat-o,
în aceleaşi locuri lăuntrice, exterioare — o dată cu el —
era ca o oglindă — dar spartă, fără urmare în timp —
a închipuirii mele.
Şi ce înseamnă asta ? Sînt atîtea de multe lucrurile pe care eu le întîlnesc — şi eu ştiu despre ele — am trecut prin ele eu însumi — şi?
Cei care, fără să ştie nimic,
merg pe marginea streaşinii în nopţile clare,
înfăptuiesc ceva. Eu ştiu din afară
şi ce fac ei, şi încă ceva pe deasupra —
şi mi-e frică — deşi eu stau nemişcat
pe un scaun.
66
Peisaj lăuntric
'•.*'
Craterul este cel mai uşor de găsit — ajunge
să ţi aminteşti cam prin ce loc
din tine însuţi ai acoperit urma de sînge
a vreunui timp la care nu mai vroiai deloc
să te gîndeşti — şi cum ai revenit, tiptil,
să o dezgropi într-o noapte (numai o clipă —
ca în nuvelele cu stafii, să mai ridici trupul subtil
al vremii de-atunci, în braţe — şi din acea risipă
să mai iei înapoi o nuanţă — aşa a făcut ■—
nu ? — şi un mare poet, deshumîndu-şi iubita
să-şi reia manuscriptul din groapa ei, şi pe ea
poate nici nu o a mai văzut).
Aşadar, şi tu, întorcîndu-te, ai săpat, pe furiş,
s-o regăseşti — numai că locul nu mai era acelaşi
şi n-ai mai găsit nimic.
A rămas însă craterul —
sfredelit fără rost — atunci nu ai găsit chiar nimic. Să închizi ochii acuma, o dată ajuns deasupra acestei gropi fără fund pe care în tine tu însuţi ai desfăcut-o. Şi poate că, cine ştie, ai să-ţi aduci aminte, privind ochiul acela căscat din pămînt, din noaptea de atunci — şi are să însemne mult mai mult decît conul de timp, năclăit cu pămînt de atunci, decît cadavrul, uitat de mult, şi pe care nici nu-1 mai căutai, de fapt.
Dictindu-mi memoriile
Am să mă-mpart iarăşi în doi, în mai mulţi (am mai făcut-o) şi am să-1 oblig pe scribul din mine — care se crede observator de nuanţe — să scrie tot ce-i spune celălalt, cel care se plimbă afectat cu mîinile la spate.
Am să transcriu astfel, cu mîna lui, împrejurarea
de azi la amiazi, cînd l-am întîlnit, în sala înaltă,
şi mă privea, cu surîsul decolorat (însă atent
la divagaţiile mele) — distant, departe de mine, şi chiar
dac-aş fi întins mîna spre el — străveziu pentru gestul
meu, închis doar în surîsul lui, fără urmare spre mine.
Eu să voibesc, monoton, către acela din mine
care notează lucrurile acestea. Să fie
o gravura despre singurătatea mea clipa aceasta
în care eu mă plimbam, cu mîinile la spate, mormăind,
şi el transcria aplicat.
68
Aeroport
Singurătatea mea acum — să-i spun ■—
e ca o sala imensă de aşteptare, într-o clădire din linii
subţiri, şi moderne, cu o banchetă în centru

în jurul unui stîlp cu faţete de oglinzi.
Acolo aşteaptă o parte din mine (cum am văzut
odată o imagine, o fată aşezîndu-se nerăbdătoare,
cu spatele încordat, ca pentru un salt,
cu mîinile pe genunchi, sau lunecîndu-i
pe catifeaua banchetei, şi aştepta). A trecut
pe urmă, pe lîngă ea, un bărbat înalt, şi a scăpat
cheia, jos, la picioarele ei. Ea a privit-o
pe globul cu numărul camerei şi i-a întins-o.
Apoi a urcat după el. Era o sală pustie.
în fund scria cu litere luminoase mereu clipind,
şi jos, înconjurată de balustradă, se deschidea adînc
scara spre sala cea mare. Aici după un timp
nu se mai aude nici zgomotul motoarelor.

Logodnica norvegiană

întorcîndu-mă acasă, spune ea, aseară (şi eu închipuindu-mi-o trecînd printr-o vreme atîta de străvezie încît nici să nu mai fie cu putinţă s-o mai vedem, alături de alţii), întorcîndu-mă acasă, i-am întîlnit.
Fata, dnd a sărit din autobuz, era zveltă — avea picioarele lungi, ca o nordică, şi surîdea — vorbea mereu. El era mai adevărat decît jocurile tale de umbre (asta nu mi-a mai spus, dar în ochii ei se destrămau liniile feţei mele rasfrînte acolo.
Eram singur.)
Am stat de vorbă cu ei, spune ea mai departe — povesteşte cum fiinţele acelea, acuma străine, făceau umbre ca ale jocurilor de copii cu degetele pe perete, schimbătoare, fără legătură cu ce ştiu eu despre ei.
Eram singur).
părul deasupra capului — şi o face o alta, şi eu inii joc cr. ce-mi amintesc despre ea). Pe urmă, nu mai spune nimic. Ce am ascultat eu se face o minciună, şi se leagănă, şi ca într-un glob de sticlă o împinge deoparte, şi nu mai rămîne nimic. Ea îmi surîde, şi mergînd alături de mine, deodată e alta.

70

Restul jurnalului se suprimă

Mi-e cîteodată ruşine de felul în care sînt îmbrăcat — nu de hainele mele boţite întotdeauna (scriitorul în care credeam absolut pe vremea adolescenţei spunea că sînt oameni pe care hainele par mereu neîngrijite, murdare —. Şi m-am simţit ispăşit, justificat, citind asta.) Mie, mi-e ruşine uneori de faţa mea — mototolită de somn, de ochii mei acum convalescenţi — (şi erau odată, în copilărie, inexpresivi, însă limpezi) — de împleticirea liniilor de gînduri, în jurul buzelor mele prea strînse.
Ne cam este ruşine de faţa noastră — de la o vîrstă (dar şi asta am citit-o undeva) sîntem răspunzători de capul pe care-1 avem. Alegem să ne fie ruşine — şi continuăm să ne strîmbăm — noi credem că doar pentru o **clipă** — figura — şi în realitate rămîne fiece rid, şi ne trezim mai tîrziu (ca în povestea cu tînărul care-şi desfăşoară ghemul fără să ştie că-şi trece astfel zilele, singurele zile, ale vieţii lui — şi nu mai are aproape nimic în ghem), no regăsim cu o faţă schimonosită. Şi chiar dacă ne-am trece mîna pe ochi, nu ne mai amintim ce însemna altădată gestul acesta. Ne este doar silă de noi înşine.

Mecanism

Asimetrii

Şi tu te ridici
de la masă, şi pleci. Să nu uiţi să potriveşti mecanismul din spate, ca mhne cucul să iasă din nou.
Ce frumos — în fiecare după-amiază la orele cinci eşti melancolic, ai o jumătate de oră de nostalgii — adică te duci într-o sală cu mese, şi oameni indiferenţi şi acolo, aşezat în faţa unui pătrat de timp acoperit cu o pînză albă, te gîndeşti la ce-a fost odată, îţi faci adică amintiri, care ard cu flăcări decolorate în grupurile rotunde ale paharului.
Duci aşadar o existenţă ordonată.
In fiecare zi, la o anumita oră (pe care ţi-o fixezi
dinainte, la mecanismul din spate),
pe cadranul trăirii, acele ceasului scriu
un unghi adormitor— şi deasupra iese o clipă
ua cuc de lemn, care ţipă o invocaţie

pe mai multe silabe — şi tu atund
dormi un somn de-amintiri.
Visezi chipuri, şi locuri, şi întîmplări,
şi gesturi pe care-ţi face impresia că le-ai mai schiţat.
şi anotimpuri trecute, şi obiecte pe mese.
Pe urmă, după-amiaza a mai înaintat spre-ntuneric,
limbile ceasului sînt o linie — a trecut
încă o oră.

în fiecare din noi este o anumită cantitate de nisip — ca într-o clepsidră — şi uneori cineva din afară ne răstoarnă, şi cernerea monotonă a nisipului măsoară întîmplările sufleteşti.

(Dar poate chiar noi înşine ne întoarcem ceasul acesta cu ninsoarea strecurată în subţiat timp indiferent — şi fără nici o legătură cu ceea ce măsoară, adică faptele lăuntrice, sau din afară —. Noi înşine vrem să ne spunem că am măsura astfel vremea, cu ceea ce se întîmplă în ea.) Cîteodată se termină întîmplările înainte de a se cerne întregul nisip — şi rămînem privind scurgerea din măsurătoare — care acum nu mai măsoară nimic. Este doar trecerea dintr-o cupă în alta a unui fir de nisip — şi ?

(Dacă ne plictisim, putem întoarce brusc ceasul acesta clepsidră — şi curge înapoi timpu-ntîmplării de mai înainte. Asta să-nsemne că n-a mai rămas nimic din acea vreme înscrisă în trecerea tăcerii dintr-o cupă **într-alta ?)**

72

73

.Comoara din insulă"

Iarnă

într-o dimineaţă, a intrat în camera — desigur — întunecoasă (căci era iarnă) — ciotul cu bilă la capăt al piciorului de lemn îi suna, pe scîndură, ca şi cum ar fi bătut la poarta pămîntului. Asta este-o parabolă pentru a povesti cum intră uneori umbre cu sunete lemnoase din picioarele lor de lemn, şi schioapătă lent printre noi, privindu-ne — sau, dimpotrivă, ignorîndu-ne, preocupaţi de treaba lor — umbra care îşi caută încă făptura, şi devine deodată adevărată. Dar duşumeaua aceasta de scîndură, unde bate piciorul de lemn al unei asemenea închipuiri, strîmbîndu-se —• este o parte din noi, poate timpul oprit peste schimbările încete ale trăsăturilor noastre (şi el trece cu ciotul cu bilă de lemn, şchiopătînd, şi-nghiţind flăcări din cele care răsar pe scîndură lustruită, din capătul celălalt al odăii).

Trec printre noi, aşadar, chipuri străine, zgomotoase, şi răbufnind
cu mînie de-o clipă. Şi-afară a nins — trebuie s-aprindem şi
lampa,

şi să ne-aşezăm lîngă foc. După o vreme, se plictisesc — cel puţin unii din ei, şi pleacă. Atunci mergem la uşă — şi punem obloanele de lemn, şi ele cu sunet viscat — ca al trecerii şchiopătate a lor, mai greoi doar. Şi-n cameră s-a făcut întuneric.

Iarna lupii coboară chiar pînă la marginea satului, şi urlă amorţiu, şi stau gata să rupă halci mari de moarte din orişice umbră care ar mai trece noaptea pe uliţele troienite.

(Fiecare din noi — s-ar spune-n literatură —
e un sat asediat de amintiri carnivore,
cu ochi sticloşi, cu bale mirositoare
prelungindu-ni-se pe faţă, cînd se culcă pe pieptul nostru,
şi sfîşie din trupul nostru o bucată
de moarte.)

(Numai că noi nu vrem să tăcem literatură. Ni se pare că ar fi ceva fals în asta — ca şi cum nu ai putea trăi cu adevărat aşezîndu-ţi deliberat anumite locuri, şi timpuri sufleteşti, chiar şi numai pentru ca să cîştigi vreme. însă aşa ni se pare nouă, că ar fi ceva fals.)

Deci, cînd se face pînă la urmă iarnă,
şi lupii se strîng la marginea noastră dinspre trecut,
ne spunem că urletul lor amorţiu este doar o părere,
că aşa se întîmplă numai în cărţi,
şi umblăm mai departe noaptea pe străzi, fără să ştim
nici noi de ce nu stăm în casă, frumos, la căldură.
Şi vine pe furiş vreo amintire, ne-apucă strîns de picior,
ni-1 smulge deodată din şold, făcînd să se înalţe
o pînză stacojie, de sînge zvîcnitor, ca la o corabie-mpinsa

de vînt — şi apoi fuge cu el în bot.
Şi noi — plutim în derivă, cu pînzele desfăcute.

75

Alte pisici

Să te apleci să mîngîi pisica, atunci cînd
intri într-o cameră străină — însă privind
spre fiinţa care, lîngă fereastră, a rămas
în picioare, urmărindu-te, fără surîs
aparent, doar că în ochi cu un fel de sclipire
în care se repetă lumina de dimineaţă a soarelui
cum ţi-o închipuiai pătrunzînd prin fereastra înaltă —
pentru că acuma, cînd eşti tu aici, este seară.
Să vorbeşti peste capul pisicii, pe ca.re-1 simţi ridicat
să te privească atentă — să vorbeşti, poate indiferent
(şi asta ar fi un păcat — căci simţind sub palmă acea moale
adeverire a lumii care este blana pisicii, ar trebui
să crezi în realitatea fiinţelor, şi a altor fiinţe
decît a acestor făpturi cu blană). Acum
să ştii că eşti într-o vreme cu lumină scăzută,
şi cu moliciuni vibrînd calde — şi să-ţi aduci
aminte încet că pe vremuri visai să intri în camere
necunoscute, cu pisici alintate, şi ferestre înalte,
şi acolo să stai nemişcat, respirînd...

76

Seară

Foarte tîrziu am început să privesc ochii fiinţelor
de alături de mine, din faţa mea — foarte tîrzru,
(şi-mi amintesc şi-acum cum povestea de demult
un prieten de al lui cum a izbucnit într-o noapte el
exclamînd : „Dar tu ai ochii -albaştri !"
el i-o spusese, şi el o vedea, o iubea mult,
de cîţiva ani, cînd a strigat asta —) De exemplu,
în seara asta am urcat pe trotuar, şi trecînd
chiar alături de o fiinţă cu ochii foarte albaştri,
şi faţa atît de limpede încît părea străvezie,
şi ? — avea ochii albaştri, şi eu am trecut în seara aceasta
foarte aproape de ea, şi privind-o. (Şi încă, mi-am amintit
că acum mulţi ani întîlneam pe neaşteptate pe stradă
fete înalte, cu ochi albaştri, şi mă gîndeam
că o întîlnire ca asta înseamnă ceva.) Seara acum
este la începutul primăverii — urît —
şi unele lucruri au o străvezime mortuară — şi altele
au linii urîte.

Singurătate

Poate nu a trecut vremea de-atunci — cu totul, astfel încît nimic din ceea ce a fost să nu mai fie altceva decît o răsfrângere, poate că nu au trecut în oglinda fără
adîncime
a aducerii-aminte — serile cînd simţeam
cum lumina decolorată-n albastru mă despărţea de-orice timp real — serile cînd ştiam că nu mai urmează nimic, poate nu a trecut totul. Stau acum într-o cameră cu lumini răsfrîngîndu-se (însă blînd, nu ca spaimele de atunci) în panelurile de lemn auriu — şi dincolo, lîngă
zidul
■din fundul camerei foarte lungi, e o fată cu faţa îngustă, şi buzele rele — şi care pîndeşte, cu ochii atenţi sub
sprîncenele arcuite
:şi ridicînduj-se, ca pe o mască de gheaţă şi aur, spre parul

căzînd
încet şi molatec, de o parte, de alta, a feţei. Singură. Şi bustul ei, foarte îngust — gesturile foarte încete ale mîinilor, ridicînd ţigara spre buzele coborînd mult, pînă bărbia nu mai era — singurătatea ei oarbă, subţire, străbătută de sorii răsfrînţi în panduri, şi eu, amintindu-mi de serile risipite demult, pe stradă, în faţa vitrinelor — eu acuma înăuntru, privind-o. Şi ea, singură —. . .
Uans
îşi mişca trupul, cu ochii plecaţi — şi-atîta de serioasă
încît părea nepăsătoare — şi nu era ? — îi erau
mîinile, aşezate pe umerii bărbatului, care se legăna alături,
mari, nemişcate, împietrite. Şi eu o priveam —
ceva neomenesc pe faţa ei, aşezîndu-se după ritmul
muzicii de alături — goală de înţeles
— aş fi vrut să-mi întorc ochii, ca în faţa unei prea aride
nudităţi — cu sînii lăsaţi, cu dîre pe-ntregul trup
(cute în falduri, cîte trei — cum scria francezul acela
că fac trupurile, cînd se aşază stăpînul lor). Dansa.
Nu astfel. Nu aşa se fac vorbele
care să-nsemne ceva. Suflul care absoarbe orice lumină pe trupul gesturilor (care vor să se oprească în cîte o firidă), suflul — şi sunetul alb, ca şi peretele de pe care s-a şters umbra culorii — nu mai are răsfrîngere. E altceva mai înalt, şi jocul coborîtor de falduri (însă tot ce coboară face cute adînci) — se lasă pînă la urmă într-o vreme greoaie. De aici, numai romburi, şi ape legănătoare, şi ecouri, mai găunoase decît oricare altele pînă acum — însă fără urmare.
E aici ceva mai profund — ceva mai adevărat decît trupul gol, întins pe o masă de marmură — la morgă, să spunem, este prezenţa morţii, ca un clopot uriaş, invizibil, coborînd peste noi, în picioare, privind cadavrul. Este în fiecare din gesturi (oricît de mate ar fi) un adevăr care nu se mai schimbă şi pe care uneori îl simţim, înăbuşitor, coborînd **peste noi** ca un clopot cu sunetul de tăcere ameţitoare, sunînd şi ecoul repede stins — dar care ne îneacă.

Studiu
Aşadar, singurătatea, cercul acesta, fiinţa aceasta în care fiecare din noi rămîne închis (şi izbeşte cîteodată cu pumnii în pereţii ei transparenţi) — neputinţa de a ajunge la ceilalţi, nemişcarea aceasta înspăimîntată cînd ştiu că trebuie să trec dincolo, şi simt, văd, că rămîn
locului,
însingurarea aceasta — să alegem deoparte o clipă în care
s-a-nscris
ca-ntr-un medalion tot mai decolorat de trecerea timpului (pînă cînd nu mai crezi că imaginea de acolo e-adevărată). Să spunem, direct — la început.
Oprită la fereastra luminată gălbui, şi cînd mi-am răsturnat capul pe spate spre ea, îi era faţa încă-n lumină — căci aerul mai era, aici în curte,
albastru,
şi avea vocea schimbată. Ceea ce îmi spunea a fost, la început, ca o izbucnire, prea repede destrămată de lumină. însă apoi, cînd eu am trecut printre ziduri oarbe (şi iarăşi singur, înspăimîntat, cu groaza că pereţii aceştia aveau să cadă, să mă închidă, în lumea lor'fără urmare), după ce am trecut dincolo de amintirea feţei ei aplecate în cadrul de aur fals al ferestrei — ceea ce auzisem, vorbele ei, aruncînd-o (deodată, pe ea) foarte departe în sus, de neajuns,
îndepărtînd-o
ameţitor — vorbele ei, eu le-am făcut totuşi (şi asta este victoria mea) să ardă cu lumina ovală în jurul capului ei aplecat. Eu am privit, acum din curtea foarte întristată, cu ziduri şi seară fără ecou, şi ea, la fereastră, deasupra — şi ea — m-arunca foarte adînc, în vremea de-afară. Dar acuma, gîndindu-mă

la chipul ei umbrit, se face un vitraliu
pe care îl voi vedea întotdeauna de-acum, străbătut
de lumini stranii, şi aruncînd
pe faţa mea răsturnată răsfrîngeri, pe care nu le simţeam,
dar pe care nimic nu le va mai şterge.
însă eu ar fi trebuit, desigur, să-mi ascund faţa în mîini.

Şi după aceea, la masa de-alături — şi vorbind tare, multe femei — una din ele, aplecîndu-se mult,
— şi gîtul uscat ţîşnindu-i deodată-n lumină, privindu-1 cu ochi vicioşi — dar el era ameţit, cu privirile sparte, şi nu-nţelegea ce se-ntîmplă. Eu îi priveam. Un gol de timp, foarte adînc, deasupra mea, şi cădeam lent
tot mai departe, în jos. Dar era fiecare
din clipele acestea, acum, tot viaţa mea, şi erau
adevărate chipurile acestea, la fel de reale
ca şi faţa ei, aplecată spre curtea, deodată foarte adîncă
de unde eu o priveam, cu capul mult răsturnat,
şi mă jucasem o clipă cu vorbele ei. Atunci ea fusese
0 clipă, viaţa mea — acum era doar o imagine
în trecut — şi adevărul, în faţă, erau rîsetele acestea sparte, şi năclăite, jocul de lumini, parcă murdare pe feţele fără expresie de alături —• şi eu le priveam la fel şi pe ele — dintr-o curte de timp — departe, la fel ridicînd ochii spre ele — şi sila
— ca după ce ai băut mult prea mult. (Fiecare are ceea ce merită, nu ? însă cîteodată
1 se mai întîmplă un lucru frumos—acesta întotdeauna
zadarnic — doar să măsoare cît de sordide sînt celelalte, obişnuite.)

Jumătăţi de înţelesuri

Stelele, le-aşază oamenii cum vor ei — de pildă,
iau cîteva şi construiesc constelaţii, care apoi
mai şi suflă peste unii din ei cine mai ştie
ce influenţe. (însă, în fond,
fiecare stea este atît de străină de alta,
de vecina ei, prin care închipuie
una din liniile constelaţiei — de obicei cu nume de femeie
încît, chiar dacă ar vrea, nu ar reuşi niciodată
să facă un înţeles, care să se mai şi oglindească
foarte jos, asupra unor fiinţe, pe care
ea, steaua, nici nu şi le poate închipui ca atare.)
Deci stelele sînt numai închipuiri, licăritoare,
ale unor fiinţe, care, fără să ştie de ce,
mai privesc şi în sus.
Tot astfel şi cîte o fiinţă spre care noi înşine ne ridicăm uneori ochii — şi credem atunci că licărirea, poate moartă, a feţei ei suflă spre noi, şi ne-mpinge într-o parte, într-alta, în drumul nostru, tot astfel şi ea nici n-ar şti că noi existăm cu adevărat în afară de ea, şi că pîlpîirea chipului ei este pentru noi zodiacul. Poate ea ştie că ea singură nu poate, cu toate liniile feţei ei, să fie o constelaţie — mai trebuie pentru asta să se adauge alte focuri pîlpîitoare, pe care noi le zvîrlim de jur împrejurul ochilor ei — şi între ele, linii închipuite, pe care noi le aşternem — şi apoi de abia se face un zodiac. Şi deci (şi ea poate că ştie aceasta) noi ne facem superstiţia despre cîte o înrîurire stelară, atingîndu-ne doar în cîte un colţ de vreo fiinţă reală.

Amintire despre marile ploi

Ce frumoasă carte am citit eu în copilărie — scria cum ploua în pădure, ploua fără sfîrşit, şi apa creştea — nu pe nesimţite, ci mai degrabă văzînd cu ochii. Suit pe o creangă,
şi legănîndu-şi picioarele — (am rămas cu nostalgia pendulării lente în gol
— la capătul lumii ? ■— a picioarelor, şi eu, aşezat acolo, pe marginea dintre planul dintotdeauna, şi nemaivăzutul).
Sta deci pe o creangă — privind
cum creşteau apele, urcînd pe trunchiul copacului,
şi de jur împrejur — ploaia.
Arunca
— în loc de sticle — oale în care fusese miere pînă atunci, (hidromelul se face din miere ? oricum, a fost
băutura zeiască), şi înăuntru mesaje. Dar, mă gîndeam eu citind, nici nu voia de fapt să le găsească vreodată cineva, urcioarele acelea — nici nu erau ţipete după ajutor, ci scrisori.

Aşa credeam eu atunci —■ acum am îmbătrînit — şi dacă vreodată mi-aş aminti, serios, de cartea aceea, aş spune că ţipa după ajutor.

Spaimă

Priveşte — e ca şi cum ţi-ar apuca mîna
cineva, neştiut, dar deodată atît de puternic
încît nu te-ai mai putea scutura, şi ţi-ar spune — **priveşte,**
uite, aici a fost lumina tremurătoare, aici,
dincolo, la măsuţa rotundă, înainte de asta
au fost chipurile liniştite — ca nişte jemne
ale copilăriei — care mai rămîn încă pe faţa
cu obrajii căzuţi. Priveşte în jur. Haide,
acolo, sus, era o lumină ovală,
pe care o ştiai atîta de bine încît nici nu-ţi mai **ridicai**
ochii spre ea. Eşti acuma aici — uită-te bine —
de aici pînă aici — şi încă, dincolo, în spatele
tău, cum te-ai oprit, sprijinit de canatul acesta
sub care se aşază şi-acuma vinele zgomotului de scîndură
cînd treci deasupra — dincolo, în spate,
este tot ceea ce pentru tine capătă chipuri.
Hai — (îţi aminteşti spaima, singurătatea
de astă-noapte, cînd ai visat că treceai pragul
numai tu, singur, şi oameni străini,
deodată în jur ?) Şi vorbele acestea care nu se mai termină —

84

Iubiri adolescentine

Cînd eram pe vremuri în stare sentimentală, aş fi vrut
să torc din mine însumi, ca o pisica,
orice sentimente mai noi, să mă fac preş
de pus în faţa uşii ei (şi să scrie „Bine-aţi venit!"
pe el). Şi să rămîn aşa, în afara camerei ei,
s-asailţ, doar pe sub uşă, cu urechi furişe îndoite
paşii ei. Să vină chiar şi pisica
să lase oase de peşte din gură pe ţesăturile mele
de închipuiri. Pisica să-mi dea mai multă atenţie
decît ea.
Astea sînt vorbe. Acuma eu sînt
— dacă tot este vorba să fiu doar o trecere **pentru** alţii — inscripţia de mozaic la intrare, pe cimentul pătat, pe care scrie „Salve" şi un an mai demult, de cînd s-a deschis cîrciuma. Dar sînt unii care citesc, chiar, inscripţia asta cînd intră.

85

Noapte

în unii dintre noi, cînd ne întoarcem cu spatele
la ceilalţi, există o terasă
spre mare — doar foarte rar mai ieşim noaptea
să privim marea care urcă pe podeaua de scînduri şi lasă
alge acolo — căci ştim că atunci ne-mpiedicăm
de crabi — (unii din ei ne-ar putea apuca
de picior — dar este o muşcătură întoarsa
spre alte înţelesuri — nici nu te doare, şi nici nu e
cel puţin încet veninoasă — e numai apucătura
între două căngi moi, ca degetele — şi atît).
îi împingem apoi cu piciorul în mare. Stăm
un timp pe verandă, privim marea noptatecă.
Asta cînd ieşim pe acest podium străbătut
de lumină de lună şi de răsfrîngeri de valuri.
De cele mai multe ori, rămînem în cameră,

şi asta se cheamă singurătate.

Copilărie iarna

Eu nu m-am jucat în copilărie cu sania.
O dată, cînd mă făcusem mai mărişor,
mi-a cumpărat tata o sanie — avea şine de **fier,**
şi lemnul foarte alb — o trăgeam
fără rost, după mine, prin curte. (Atunci,
cred, am întîlnit pentru întîia dată zădărnicia.
Ce rost avea să trag sania după mine,
pe un teren plat, ca în palmă ? — palma
asta uriaşă care este viaţa mea, şi pe liniile
ei mă mişc — odată şi odată
se va închide — şi atunci va fi întuneric.)
Doar că, foarte mulţi ani după aceea, într-o noapte,
am visat cum coboram pe un drum printre brazi,
într-o sanie — (şi spunea mai tîrziu
cît eram de crispat. Poate.)
Era şi atunci însă o cunoaştere a zădărniciei,
căci ştiam că atunci cînd se va opri sania
vom coborî — şi totul va fi iarăşi acelaşi,
— ca şi cîrciuma pe care, mai devreme, cînd eu
trecusem singur pe acolo (şi-mi alunecau paşii-n zăpadă)
o privisem cu un fel de invidie, însă absent.
Nu de ea-mi ardea atunci.

Fericirea este atunci cînd...

UnhăţUe deosebite nu se aduni

',„_*■

într-un timp eram fericit în faţa copacilor, mai ales iarna —. îi priveam cu capul pe spate, şi-mi făceam amintiri prelungi, complicate despre privirea crengilor. Eram eu însumi sticlos, şi făceam din lumina albă de-afară îngheţuri fără ecou. însă în toată vremea aceasta simţeam un fel de ameţeală, foarte lent legănîndu-mă, într-o ţară cu ramuri de gheaţă. Şi suflul fulgilor scuturaţi cînd bătea vîntu-mi era confirmarea.

După o vreme, nici n-am mai observat iarna în jurul meu. Erau acuma fiinţe cu crengi suflate în licăriri de sticlă moartă, şi eu le priveam cu faţa răsturnată — credeam că sînt mai adevărate, pentru că mai vii. decît arborii. Dar atunci nu am fost fericit.

Ce înseamnă în fond să fii fericit ? Să priveşti cum un copac îşi aşază crengile iarna ? — dar oamenii — nu-şi alungesc şi ei crengi sufleteşti ? în orice anotimp — şi fac scrieri subtile cu ele — şi nu sînt mai demni de privit, cu capul pe spate ? (Şi dacă nu-şi amintesc, ei, oamenii, de nimic, cînd stai în faţa lor şi privindu-i, eşti tu — căci şi tu eşti un om — vinovat pentru asta.)

atunci

Foarte multă vreme am crezut
că fata pe care într-un timp anumit am iubit-o
nu se poate scădea din mine, ca să mă nege,
şi nici din ea însăşi, încît să se anuleze,
să facă zero. Eu spuneam în vremea aceea
că dimpotrivă, apropierea ei de ea însăşi,
sau de mine, rămîne chiar şi apoi, după
spulberarea chipului palid, în acea mornă însingurare
în care nici ea să nu mai existe,
nici eu. Dar un timp fusese, existase,
şi timpul acela rămînea chiar — credeam.
Dar eu, într-o seară de iarnă încet destrămată
înainte de vreme — cînd ploua nefiresc —
am întîlnit-o — ochii ei mari, decoloraţi, au trecut
peste mine — a mers înainte.

Eram ascuns sub balconul unei clădiri cu faţadă
oarbă — ploua — şi pe vremea aceea credeam
că ea era lucrul cel mai important din viaţa
mea.
Mai tîrziu am întrebat-o ce a gîndit ea în seara
aceea, cînd a trecut alături de mine înclinîndu-şi
capul, la privirile mele — şi surîzîndu-mi —
însă cu un surîs mort. Nu-şi amintea
să mă fi întîlnit în vremea aceea vreodată.
Deci pentru ea era toată vremea aceea, în relaţie
cu mine, care-o întrebam asta, un zero.

.1

Mai multe obiecte sufleteşti încap pe acelaşi loc

Dar dacă mai multe stări de conştiinţă pot exista
simultan într-o aceeaşi conştiinţă, atunci nu înseamnă
asta că pot încăpea mai multe lucruri deodată
— nu numai amintite, ci şi prezente — într-un acelaşi
loc ? Şi locul acesta nici nu trebuie să fie
prea mare — suma lucrurilor care intră uneori în el
poate fi mult mai mare.
Stau la masă,
şi scriu — afară-i toamnă — o lumină albastră se-azvîrle în geam, şi dintr-o dată o vreme cenuşie urcă, fără s-o mai descompună în faţete pe cea de acuma — ploua atunci, eu eram obsedat de o fată cu ochi orbi şi voce fărîmicioasă. Asta se cheamă să-ţi aminteşti. Şi într-o seară, o altă fiinţă, printre scaunele îmbrăcate cu stofe atît de viu colorate înoît făceau un vacarm asurzitor în sala de altfel pustie — şi-a plecat capul încet (nu mă privea) şi mi-a atins mîna inertă pe tăblia meşei, cu un deget rece, străveziu, subţire. (Asta nici nu s-a'întîmplat, nu este o aducere-aminte. în noaptea aceea am fost singur în sala cu focuri pe stofele de pe speteze, şi-mi închipuiam doar făptura aceea atît de slabă că părea carbonizată de-un foc
străveziu
de boală. Poate să fie deci şi o amintire.) Şi încă ce ? „Oştiri cereşti, pămînt, ajunge atît ? sau să mai spun şi iadul ?" — aşa scrie în cartea pe care o citeam mereu demult — şi era o lumină albă, calcinată, de amiază, vara şi cald, cald — şi lumea foarte înaltă în soarele acoperindu-mă de foarte sus cu clopotul lui transparent de
spaimă.

Nu se termini nimic niciodată

Soarele, aşadar, şi celelalte stele
sînt puse-n mişcare — şi alunecă-ntr-un timp adîncit
— ca o coajă de ou uriaş — şi rotindu-se acolo, cheamă.
înăuntrul ovoidului galbenul să se aşeze altfel,
în iarna albuşului de toate zilele.
Vin apoi diferite chipuri, şi se agaţă pe crengi
de aer, ramificate nemaivăzut, în anotimpul absenţei
de urmări în intenţii, şi gesturi, care este albuşul —
şi chipurile acestea, ca nişte păsări de iarnă — însă
decolorate — scrijelează semne despre care credem mereu
că au să aibă un înţeles. Şi ne spunem
că ele, agăţate acolo, în aerul nins, dens — aruncă
spre coaja de sus o chemare şi-mping
soarele nostru, şi cu el celelalte
stele. Şi ne rotim astfel o viaţă

cu iubire livrescă — pentru că dragostea — aşa scrie,
nu ? — mişcă stelele.
Dar dacă în realitate nici nu sîntem închişi într-un ou ? — ci numai spunem aşa, căci am citit asta în tot felul de cărţi. Dacă sîntem cu-adevărat în afară de orice volume, sau forme —

Este moartea un lucru serios ?

Moartea poate uneori să însemne o mulţime de lucruri.
De pildă, continuarea timpului de aici — (şi atunci
cei nefericiţi — străbătuţi, ca nişte copaci,
de palele răsfrîngeri — şi care-şi agitau frunzele,
foşnind fără înţeles — atunci ei
au să fie şi acolo nenorociţi — şi adînc
suferitori — orbi). Sau poate să însemne,
moartea, oprirea pe o singură clipă, înspăimîntător
de dureroasă — cu mîna zvîonită spre gură
(asta era într-o vreme un reflex al meu) —
sau cu ochii deschişi, să nu mai vezi, să nu vezi,
să nu vezi ce se întîmplă acolo — moartea
poate să fie în răsfrîngere o durere
din care sîngele zvîcnind să respingă departe
feţele lor, care încercau să se aşeze
în jurul cercului luminos, mortuar, al rănii.
Şi tu, cu ochii închişi, fără să vrei
să mai priveşti feţele lor, aşteptînd lîngă trupul tău care
moare.
Moartea este poate oprirea — ca în basme cînd orice obiect aruncat în urmă se face pădure, şi le taie lor drumul.

Durau

Eu am fost într-o seară, demult, cu umeri albaştri
ridicîndu-se — dacă-ar fi fost într-o frescă pe zidul
bisericii — dar atunci, dimpotrivă, căzuţi, căci era
în planul nostru, în afară de atît de încetul
timp de semiîntuneric, şi soare filtrat prin vitralii
al naosului — am fost într-o seară
în faţa bisericii, răsădite în munte, departe,
şi erau sfinţii, pe zidurile ei înlăuntru,
întunecoşi — şi parcă absenţi (îi ştiam —
şi eu fusesem în încăperea înfrigurată şi oarbă —
şi atunci era alături de mine,
ea — aşa cum este fiinţa mai albă în flacăra
suferinţei —. Şi îi ştiam. însă ei,
sfinţii, se ascundeau — se-nălţau în acea noapte
albăstrie, care-n clădirea înnegrită şi-naltă era orbitoare
— şi noi n-am mai văzut atunci chiar nimic, însă ştiam totul — numai că asta înseamnă ceva ?). Mai tîrziu, în seara aceea,
am băut vin, în pahare înalte, în sala de mese,
alături de curtea bisericii, cu foarte mulţi oameni
mai în vîrstă, şi foarte emoţionaţi — sau mai puţin
poate — (căci fusese o nuntă în biserică). Şi sfinţii
zugrăviţi pe ziduri, şi trăind în lumina aceea de întuneric,
în naosul tăcut dintre munţi, s-au aplecat
— spuneam eu — spre cei de alături de mine.
93

Aşadar, **nu există singurătate**

Aşadar, nu există singurătate, suntem întotdeauna mai mulţi — în noi înşine, oriunde ne-am duce — şi oricît i-am implora pe ceilalţi să aibă milă de singurătatea vreunuia sau altuia dintre cei ascunşi, pîndind, în noi.

Sigur, mai ales, cînd ne rugăm de cei de alături şi cînd desfacem în faţa lor, ca pe un sul cu scriere rotunjită, ceea ce noi numim singurătate — mai ales atunci nu suntem singuri.
(Mai degrabă
cînd suntem numai noi, şi unul din noi, dinăuntru, le întoarce, mincinos, sau invidios, spatele tuturor celorlalţi — mai degrabă atunci am fi mai aproape de singurătate — dacă ceilalţi, din noi — din afară — nu l-ar pîndi cu surîsuri pe cel supărat — sau nu l-ar ignora, pur şi simplu. Atunci e şi mai rău — dar tot nu este singurătate, nici de data aceasta.) „Şi pe urmă vin marile ploi", şi noi ne ascundem în grădina înserată — şi se răsfrîng de multe ori chipurile noastre în frunzele ude şi ne leagănă — ca şi cum am visa-ntr-o oglindă.

94

Trebuie dezgropată amintirea ?

Cum mă-ntorceam, în cîte-o seară, spre casă era toamna tîrziu — iarna spre început ? şi zăpada închipuia pe cercevele o plasă foarte deasă, prinzîndu-mă. (Şi m-a durut
— ţin minte şi acum — zvîcnirea în loc a acelui pas, cînd mi-am dat seama, înspăimîntat, că în afară, alături de mine, ochiului meu i se făgăduia un încercănat
timp, cu luminări şi cu oglinzi năpădite de pînze cum se cuvine cînd a murit cineva.) Era un timp de noapte, demult, şi plînse ecouri sparte îmi risipea
în urechi bătaia inimii îngrozite. Fugeam pe strada-nnoptată. Nu mai voiam să-mi amintesc de nimic. împietrite îmi erau gesturile înăuntru — orbeam.

95

Anecdotă

Ce simplu ar fi dacă ţi-ai putea apuca o suferinţă
cu mîna (cu una singură, nu amîndouă, căci durerile **tale**
sînt găunoase, uşoare), şi-ai aşeza-o aici, în faţa ta, pe perete,
şi cu cealaltă mînă ai bate un cui, s-o agăţi
— suferinţa este o mască, nu ? — s-o atîrni pe zidul
camerei tale — şi să o priveşti cînd ridici capul —
(îţi aminteşti cum ai citit în copilărie
că Luther a aruncat cu o călimară în masca diavolului
care-i apăruse în faţă — iscîndu-se din perete.
Numai că asta e suferinţa ta — dar la fel de înşelătoare —
suferinţele nu se atîrnă pe zid). Nu te poţi pune faţă în faţă
cu propria ta durere — poate că e mai bine
aşa — căci, cine ştie, ţi s-ar putea sfărîma
în faţa privirilor, ca o închipuire de fum cînd o atingi
cu degetele — şi n-ai mai apuca să arunci
călimara în ea — sa-ţi rămînă după aceea semnul.

96

Ficţiune

Nu ne închipuim niciodată — însă crezînd cu adevărat —-
că şi noi înşine vom muri — este o spaimă urcînd
uneori înspre ochii noştri lăuntrici cînd ne gîndim
că alţii, în jur, au să moară — că şi noi vom trece prin
moartea lor,
dar rămaşi dincoace — şi ne este atîta de frică de acum, de chipul lor nemişcat, al morţilor de atunci cînd se va întîmpla asta. Insă despre noi înşine, nu credem că vom muri. Poate din cauza asta singurătatea noastră de care, spunem cîteodată, ne este frică, pe care am vrea să o schimbăm cu orice altceva, poate din cauza aceasta singurătatea în care sîntem aruncaţi, spunem noi, nici nu este reală. Din cauza aceasta, probabil, nici nu trăim cu adevărat •— căci închipuirile, şi spaimele, şi vorbele acestea sînt doar imagini, încercări de-a face chipuri pe marginea unui alt text. Pentru că nici nu credem că vreodată nu vom mai putea lega chipuri de acestea de schimbătoarele — dar noi credem — fără sfîrşit revenind simţiri ale noastre.

97

Egocentrism

Povestea cineva — dar nu mai ştiu acuma nici cine,
nici ce vroia să spună cu asta — că sînt unii atît de săraci

încît nu au nici loc de îngropăciune îndeajuns de larg, trebuie
să-şi îngroape morţii unul peste altul, nu încap
unul alături de altul. (Poate am citit asta undeva,
sau poate că dimpotrivă aşa se întîmplă oricum,
totdeauna, cu orice familie, oricît de bogată,
dacă nu au o bucată de groapă numită cavou.
Morţii se aşază, ca sticlele culcate, unul deasupra altuia,
căci groapa propriu-zisă e mult mai îngustă decît
suprafaţa plană a mormîntului).
Şi ce vreau
să mai spun eu cu asta ? Oamenii cu bun-simţ nu vorbesc despre moartea altora, şi cu-atît mai puţin despre amănuntele morţii. (Sticlele se aşază oricum, de preferinţă culcate, să se păstreze vinul mai bine. Morţii nu se mai aşază demult în picioare — din vremea hunilor — nu ?) Ce mai vreau, deci ?
Da, dar cel care moare
mai tîrziu, la urmă, de fapt, va fi atunci aşezat peste ceilalţi — şi pînă vor mai muri alţii din familie, să-i aşeze şi peste el, el va sta alungit peste cei din neamul lui adormiţi.
Numai că **acesta, de la urmă,** nu moare — vorbeşte doar despre asta, le spune şi altora. Şi insistă.

Imagini fluide

Aş fi putut fi atunci, în seara
aceea, un fluture de timp oprit, şi să mă aşez
pe ochii ei răsturnaţi — cum se spune — în întuneric
în camera cu multe mobile îngrămădite dincoace
de draperiile înalte, şi atît de întunecoase
încît în fiecare noapte mă credeam pe o insulă
a morţilor, înconjurat de amintirea înaltă
a morţilor. Aş fi putut fi un fluture,
şi-oprit pe faţa ei, să încremenească acolo vremea
şi să rămînă, oricare răspuns al feţei ei,
sub mîna mea, sub buzele mele uscate,
închis în timpul răsturnat.
Desigur, pînă la sfîrşit nu am fost nimic,
şi trupul ei, acolo în camera cu morţi bănuiţi
prin colţuri, dincoace de perdele, a lunecat încet
şi nu mai e nimic adevărat din noaptea aceea.

Gesticulaţie

Atîta greoaie fiinţă cît, uneori,
este în mine — cum s-o proiectez, cît de grozav
de puternic s-o arunc în altă înfăţişare,
a altuia, aceea, pe care să o aleg, sau chiar
să o neg în închipuire, cu ochii închişi — cum
să îmi impun, mie acuma, cu ochii deschişi —
căci dacă i-aş închide nu ar mai fi nimic
adevărat, nu-i aşa ? — cum să-mi impun pe urmă oprirea
la marginea cercului acesta, pe care îl ştiu,
la care trebuie să mă opresc. Ce ciudat,
fiinţa aceasta, din mine, care vrea să treacă dincolo,
pe care eu vreau s-o arunc dincolo. Şi care
nu înseamnă nimic. Ceea ce se petrece
în grupul de aici, în lumină, ca umbre şi gesturi,
este ceva, şi se înscrie pentru ceilalţi
din afară. Eu sînt dincoace — şi nimic
din ce închipuie umbrele acestea pe care le-aş vrea
aruncate pe zid nu sînt reale. Nu au
contur — căci eu nici nu ridic mîna.

Despre irealitatea amintirii

în după-amiaza aceea, cînd eram singur acasă cu el,
şi se aşeza mereu la pian, şi cînta Marşul Funebru
(de Chopin) — şi eu umblam înspaimîntat de mirosul de flori
şi catafalc al acordurilor de soare şi pămînt ud,
umblam prin cameră şi mă uitam pe fereastră —
el a venit lîngă mine, la geam, şi a spus deodată —
iată, părinţii lui... — şi m-a trimis afară, în curte.
Ei m-au întrebat de un nume necunoscut.
Nu stă aici, le-am spus. Mai tîrziu, am ştiut
că ei veniseră trimişi de băiatul lor să vadă dacă fratele meu
nu murise în ziua aceea — îi fusese frică să vină el singur.
Tatăl lui a spus după aceea că aveam un par
de un roşu veneţian. Eu am fost întotdeauna foarte brun.
Am rîs cu fratele meu despre această glumă cam romanescă.
După aceea el a murit.

Despre irealitatea literaturii

Browning a scris multe poeme despre pictorii din Renaştere
în Italia, şi despre portretele unor femei tinere — înalte,
subţiri, cu părul strîns nobiliar, sau revărsat lent,
încadrîndu-le obrazul în lumini aurii — (şi adăuga legende
despre fapte întunecate, începînd cu adulteruri obişnuite
şi încheiate cu sugrumarea ibovnicei sau înjunghierea pe-ascuns
a amantului vinovat). Asta e poezie —•
şi dincolo de subtila muzică disonantă a versurilor
cu rezonanţa cam stinsă, e psihologie a abisurilor.
în realitate, eu aş putea sa încerc
un monolog din acestea, întortocheat, subţiat
în înţelesurile lui aparente (dar despre care eu îmi închipui
că se continuă, sub linia schimbătoare a versurilor,
pînă spune cu totul altceva) —
aş putea încerca să povestesc cum era faţa ei,
într-o dimineaţă, cînd, ghemuită în pat,
îşi privea gesturile neliniştite ale mîinilor, pe pătură,
şi avea ochii plînşi, cu sprîncenele ridicate,
şi era singură, singură — ca în copilărie —
şi eu nu puteam ajunge pînă la ea. Asta nu trece
niciodată, de acuma încolo. Pentru portretul acesta
nu există legendă, să se înscrie frumos de jur împrejur,
să îl facă literatură.

Hotelul Răcorită

Mult mai devreme, în copilărie, îmi amintesc
cum am ieşit într-o după-amiază — soarele începuse
să fie tomnatec — în curtea din spate a hotelului,
o curte neîngrădită, cu iarbă şi pietre —- şi deasupra, muntele —
cu pădurea lui mohorîtă. Şi dincoace, geamurile hotelului.
Şi singur. Am stat acolo un timp. Cred
că trebuia să plecăm foarte curînd din locul acela.
Mai tîrziu, m-am gîndit că ar fi trebuit să-mi fi fost frică
atunci, în după-amiaza aceea.
Atunci era doar un soare trist, înserat, şi lucruri înalte —

o casă cu multe etaje, dincolo de ea, o apă,
dincoace, un munte cu brazi,
şi o pajişte murdară, presărată cu pietre,
senzaţia că am să plec în curînd de aici... *Sei das
etwa ier Tod ?*

103

Braşov

Deşteptîndu-te devreme, şi îţi sună-n tîmple, adîncă, legănarea de ecouri a ceasornicului, încă măsurînd, cu dangăt negru, din clopotniţa înaltă, timpul cu lumina spartă peste străzile în pantă — să asculţi ploaia de-afară, primăvara cenuşie, aruncîndu-şi în odaie amintirea străvezie despre zilele în care te opreai în ploaie lînga gardul năruit de piatră, să priveşti umbra prelungă şi la fel de străvezie-a vremii, care, încet, ştergea numele pe cruci intrate-n ierburi, pînă cînd, de-abia se mai cunoştea vreun sunet. Şi ploaia înfăşurînd în murmurul ei de frunze, cu mirosuri de pămînt, toate clipele acelea — acum numai amintite. Ascultînd cum bate ceasul, înnegrit, din turn. Şi-oprite toate aducerile-aminte,-n chipuri fără adîncime, ca pictura pe vitralii —• nemişcată, moartă. Cine are s-o mai privească, vede doar ploaia afară colorată după gestul împietrit, şi-ntr-o doară îşi mai lasă fruntea încă pe tăblia aburită şi sub ochii-nchişi mai vede umbrele care imită ceea ce-a văzut o dată. După o vreme ceasul bate, dincolo, în piaţă, iarăşi — şi figurile strîmbate ale acestor chipuri moarte se trag, mai încet, deoparte, şi încremenesc tăcute. E şi asta ca o moarte.

104

Agonie

întîi, ce înseamnă agonie — răsturnarea înceată,
şi trecînd printr-o nuanţă şi alta, pînă cînd ai
în faţa ta un perete necunoscut — şi ţi-e frică,
şi uiţi să respiri — însă mişcările ţi se aşază
pe gesturi cu înţeles — şi scade simţirea,
şi nu mai ştii — însă treptat — despre tine. Poate
mori astfel — sau dimpotrivă, continui
să trăieşti într-o altă fiinţă. Astfel
se trece prin schimbări, şi mai tîrziu, cînd cu adevărat
mori — nu mai înseamnă nimic altceva decît asta,
trecerea aceasta — tu crezi şi atunci că spre o altă fiinţă
(dar celelalte fiinţe, privindu-te, strîng
chipuri doar, despre tine — şi le aşază
şi ele pe o deschidere — care nu înseamnă viaţă,
în care tu nu exişti). Deci nu aşa
se face trecerea, cu iubire, sau dăruire
— totuna ? — spre ceilalţi. Pierderea respiraţiei,
atît cît este reală, şi se întinde
ca o paloare pe feţele celor din jur, să o lăsăm atunci
să se arate şi altora. Şi gesturile
să vorbească despre această frîn'gere înăuntru,
care este poate adevărul.

105

Insuficienţa cardiaci

Iarna — toată lumea ştie asta — cardiacii o duc greu, respiraţia li se îneacă — şi nici aburul suflării, care ar putea spune că înlăuntrul fiinţei lor este încă o căldură, care ar putea să însemne viaţa, sau dimpotrivă acea inerţie mai fără înţelegere decît însăşi absenţa clin cîmpul conştiinţei — nici cel mai simplu fel de a înghiţi
aer
nu le ajută cu totul. Trebuie, deci, iarna ca unii din noi să-şi strîngă pumnii pe gură, să încălzească, să mai tocească aerul de **afară.** Dar alţii pot respira — şi lumina inertă, mată, închisă, de perlă, pe ei nu-i aruncă înapoi, înspăimîntaţi, în ei înşişi, în ceea ce e neputinţa lor de a mai încerca să sufle înăuntru, afară. Alţii trec uşor şi respiră în lumina albă de iarnă.

106

Deşert

Sînt, adică, pustiurile de sare (pe care, poate, că fiecare
din noi le-am creat, privind peste umăr —
şi zbucneau atunci, monstruos de tăcut, gheare de sare
să ne cuprindă, ca pe bolnavii de hipertensiune —)
să fie pustiurile acestea — care, în fond, nu există,
ci sînt create de legănatele noastre gesturi
îunecînd peste umăr — să fie ele transcrierea mai tîrzie
a iubirii — şi putem spune, apoi, că iubim o fiinţă
cu mîini subţiri, şi obraji reci — asta a-nsemnat
că am trecut printr-un pustiu, cu cristale moarte
de sare, zvîcnind o lumină fără ecou înspre feţele noastre
ferite ? (O, dar noi ştim că sub nisipul acesta de sare
sînt risipite cioburile unor mişcări statuare
însemnînd ceva, mai demult.) — Iubirea
pentru o fiinţă, uneori, e un nisip care-o acoperă,
şi alteori, un timp, fără vînt şi praf spulberat,
care o-mpinge-n uitare —. Trecem prin pustiul acesta,
pe care-1 ştim atîta de bine —ecao boală —
ne facem bine — emaciaţi — şi ameţind apoi la lumină,
pînă cînd, într-o zi, ne oprim — şi timpul
nostru se-opreşte, şi se carbonizează pe faţa noastră întoarsă,
şi nisipul pe urmă adoarme şi
se face un întuneric de aur, atîta de încetinit
încît este fără culoare şi nuanţe.

107

Esenţiali tate

Am să-ţi spun odată ce înseamnă fiinţa — ceva
din tine, ca un colţ de pătură, pe care îl iei
între două degete — şi îl ridici, mototolindu-1 —
şi-1 arunci pe urmă la loc. Dar nu cade
niciodată în aceeaşi aşezare ca mai înainte.
(îmi spunea odată, privindu-mă : „este în tine
o dorinţă grozavă de moarte". Eu mă plimbam
prin camera foarte mare — din cînd în cînd întorcîndu-mă
către fereastra prin care se vedea, departe, oraşul.
Moartea îmi era foarte indiferentă, ca ceva la care nu poţi
să te gîndeşti. Şi dorinţa...) Şi dacă a căzut
altfel, cînd i-ai dat drumul din mînă, e altă
fiinţare, ţi s-au aşezat altfel liniile
vieţii (liniile — însă tu eşti acelaşi.
Oamenii se schimbă doar o dată la **şapte ani,**
cînd şi morţilor li se schimbă locul).

108

Frica

Dar respiraţia — îţi poţi pierde uneori suflul,
după ce ai fugit — şi nu înseamnă nimic.
Sau poţi, stînd liniştit şi în casă — căci iarna
este mai sigur să stai la căldură — să simţi
deodată cum gîfîi, cum nu te mai poţi stăpîni
în graba aceasta de a trage aer — şi în piept
golul — de greaţă — care nu se mai umple
cu aerul care-ţi scapă prea repede
printre dinţi — atunci îi simţi deodată, strînşi
laolaltă. Şi ţi-e frică fără să vrei.
E şi asta un fel de a reţine aerul. însă, vezi,
afară e iarnă, zăpadă murdară, şi frig,

Doamne, ce frig — şi spaima asta a ta,
aici într-o cameră cu lumină de iarnă, şi caldă,
ce înseamnă, pe lîngă frigul amestecat cu pămînt
jilav şi greu, care înconjoară fiinţa
ascunsă într-o groapă, bine acoperită. Fiinţa,
căci ceea ce are trup omenesc fiinţează ■—
oricît de nemişcată ar fi stat un timp, pe pat,
pe masa cu trepte, apoi, oricît de neschimbătoare
i-ar fi fost trăsăturile adîncite într-o părelnicie de somn
cu faţa în sus şi mîinile strînse pe piept toată vremea.
Tu tragi aer în piept — şi ţi-e frică.
Ţi-e frică ţie aici, în lumina voalată şi umbră.

109

Privirea fixă

Dacă priveşti — un obiect, o persoană — foarte stăruitor,
şi intens — nu înseamnă asta deloc că ceea ce ve2i
este adevărat. (Nu înseamnă, bineînţeles,
nici că tu eşti mai real decît oricare din ceilalţi
care ar privi, poate chiar văzîndu-1 întîia dată
acelaşi chip, sau obiect. Totul se schimbă aşadar,
şi nu există nimic care să fie al nostru ?)
Adică' atunci cînd îmi spuneam — iată, acum pot opri
timpul, uite cum arde o flacără străvezie
în faţa mea — şi ce văd eu acuma există,
şi aici, în_ vremea aceasta cu stînci şi lumini închircite,
eu însumi urc — ce-mi spuneam eu atunci
era o minciună ? (Oricît de sinceră ar fi privirea
ta spre afară — este în tine ceva care se-ntreabă
ce valorează flacăra asta — ce arde, şi mai ales
ce rămîne —)
Lumina — lumina rămîne, care, pe vremuri — şi mîine, sau peste ani mulţi va înconjura chipurile, pe care eu le-am privit, atunci privite de alţii — lumina aceasta
există — şi arde fără culoare în aer — şi nu se mai cerne nici un fel de cenuşe — ci numai lumină — căci lumina arsă rămîne egală cu sine ■— şi arde mereu.

110

Cameră de hotel

Ce valoare mai are o amintire ca asta, ce mai înseamnă clipa aceea, împînzită cu răsfrîngeri de somn^ bîntuit de nemişcatele flăcări, de cenuşe adică, clipa cînd am deschis ochii, seara tîrziu, — seară de vară, cu multă lumină, bolnăvicioasă atunci în camera de hotel, şi mă regăseam singur, într-o lumină ştiută demult,^ şi inutil îmi strîngeam ochii sub pătura zvîcnită în sus — dar ce mai înseamnă o amintire ca asta ? — De atîtea ori am cunoscut spaima — pe străzile acelui tîrg înnoptat _ şi pustiu,
ieşind din restaurantul hotelului, mult mai tîrziu, şi pete mici de lumină aşteptîndu-mă — şi în cameră cearcăne livide în jurul patului — şi singur — şi jîseoasa conştiinţă de mine însumi — şi numai tăblia mesei, acoperită de o pînză murdară (ca o oglindă) era singurul lucru cert — deci îmi retrăgeam degetele
de-ndată,
şi-mi feream privirile de la fereastră. închis într-o cameră veştedă — şi spărgîndu-se ce e în afară de mine, de conturul meu mişcător, şi gesturile mele, nemaiizbutind să oprească vreo linie.

IU

Outward Bound

Să spunem că are dreptate — că trecerea în moarte este o călătorie pe mare.
Şi te regăseşti deodată pe bord, fără să ştii cum ai ajuns acolo — şi intri în barul vaporului, şi întîlneşti la tejghea oameni cu care poţi sta de vorbă — oameni de
viaţă,
îţi spui — sau te plimbi pe punte privind cum plouă peste marea cenuşie din cerul mai cenuşiu, şi nici

nu ştii unde se îndreaptă vaporul (de altfel, nici nu se vede vreun ţărm pe marea aceasta posomorită), în sala de mese, un perete întreg e-acoperit cu o hartă, meticulos împărţită în latitudini şi longitudini — dar fără contururi de continente — şi în fiecare zi cineva mişcă vaporaşul minuscul de la dreapta spre stînga, ceva mai sus de linia unei paralele — mereu uiţi să-i citeşti
semnul. Se mişcă aşadar vaporul— dar asta nu are nici o
însemnătate —■
ţi-a spus medicul de bord — pentru că harta se derulează la nesfîrşit (ţi-a şi arătat cum se poate trage în peretele din dreapta, pînă ajunge vaporul minuscul, cu care vă însemnaţi zilnic drumul parcurs iarăşi la capătul dinspre dreapta. Şi mai are de mers o nesfîrşire, spre stînga, şi pe harta asta nu este nici un contur de ţărmuri).
112
Ţărmul **visat** văzut de morţii tineri
Cînd am intrat în camera cu tavanul foarte jos — şi lumină
sfîşiată ca nişte cîrpe îmbibate cu sînge — nu-mi aminteam,
nu-mi aminteam deloc cum ajunsesem acolo,
unde eram, care era locul acesta — unde, probabil,
mai intrasem, căci mai fusesem pe aici,
ştiam asta. M-am dus spre tejgheaua de zinc lustruit,
cu multe rafturi cu sticle în spate — mergeam
ca prin vis, uitasem iarăşi ce făcusem cu puţin înainte.
Singurul bărbat care şedea sprijinit de bar
— îmbrăcat în negru şi cu părul încărunţit —
şi-a rotit peste umăr faţa spre mine o clipă,
mi-a răspuns rece cînd am clătinat capul, şi apoi
mi-a întors iarăşi spatele. La masa din colţul din **dreapta,**
fără lampă, o pereche, cred, foarte tineri,
cu capetele apropiate. Era un semiîntuneric trist
în camera asta de cîrciumă mobilată frumos.
In spatele tejghelei nu era nimeni. Am aşteptat
o vreme, nici nu ştiu, cu capul în mîini —
fără să mă gîndesc la nimic. Cînd mi-am coborît palmele,
între ele, pe tăblia de zinc, era un pahar.
M-am gîndit, ştiu, că, fără îndoială, asta era o parabolă.
113
The Lady in the Lake
Doamna din lac
The Lady in the Lake — vhat a beautiful beginning for a dream — all of us, waiting on the shore to see if she could be found ■— dawn breaking frostily in the pine wood — and the girl among us shivering slightly. The lake looking at us with its clear eye, and we, avoiding to look at each other, (such a glance could have been taken as a sign of guilty uneasiness). But no one can stop us
— can one ? — to think that she — now waiting here beside us, her hands thrust deep in the pockets of her unbuttoned raincoat — she is more real than the too well-known lady some one
— someone of us — pushed last evening in the lake, to fear that we would get to know her just as well...
*£•■
Doamna din lac — ce frumos început
pentru un vis — noi, toţi, aşteptînd pe mal
să vedem dacă o vor găsi — zorile spulberîndu-se îngheţat
în pădurea de pini — şi fata, între noi, înfiorîndu-se
abia simţit. Lacul privindu-ne cu ochiul său limpede,
şi noi, evitînd să ne uităm unul spre altul
(o astfel de privire ar fi putut fi luată ca semn
de vinovată nelinişte). Dar nimeni nu ne poate opri
— sau poate că da?—-să ne gîndim că şi ea—-care aşteaptă aici lîngă noi, cu mîinile adînc ascunse în buzunarele
hainei de ploaie descheiate — că şi ea e mai reală decît femeia prea bine ştiută, pe care cineva

— cineva dintre noi — a împins-o aseară în lac,
să ne temem că vom ajunge să o cunoaştem tot atîta de bine...
The sound of one hand clapping — so, I read,
is the loneliness heard from outside ■—.
Wandering through the misty woods by the lake,
hearkening to that uneasy clapping, is that
a more real loneliness ? we, waiting here,
for these foggy sounds, saying —
now, we are lost in the pine wood, and the lake
is somewhere beyond this mist hanging on boughs —
and these sounds are not real — now, we walk
slowly onward, hoping to reach, before it's too late,
the lonely pine at the other part of the forest —
and does it mean we'd be then nearer the truth ? The lake,
and the log-cabin, deserted now, on the shore,
are these more real than this our misty loneliness ?

Sunetul unei singure mîini aplaudînd — aceasta, am citit, este singurătatea ascultată din afară. Mergînd acum prin pădurea cuprinsă de ceaţă, pe lîngă lac, pîndind această nefirească bătaie din palme, este aceasta o mai adevărată singurătate, pentru noi, aşteptînd asemenea sunete ceţoase, spunîndu-ne — acuma, ne-am rătăcit în pădurea de brazi, şi lacul e undeva, dincolo de ceaţa aceasta zdrenţuită prin crengi — şi sunetele acestea nu sînt reale — noi mergem acum încet mai departe, sperînd să ajungem—pînă nu-i prea tîrziu — la singuratecul pin din celălalt capăt al pădurii . Şi are să-nsemne asta că vom fi înţeles mai multe ? Lacul, cabana de buşteni, părăsită acuma, pe ţărm, sînt toate acestea mai adevărate decît singurătatea noastră
ceţoasa ?

If we thought this would hel'p, we would try
to write a Got'nic tale, — to explain to her
why we could not reach her last week.
We'd teii her, — Wednesday, we were caught
in a spidery web of silences and we could
not break away. On Thursday, all our steps
left scarlet tracks, and we were afraid
we would be followed, and caught again
in a mighty charm of loneliness (the symbols
of spider and bloody footsteps are frequent
in that dreary Puritan's early novels, so we read
somewhere). Friday was a blank day.
On Saturday, we were wodka-sick, and then,
Sunday was our day for remorse — we wrote **to her.**
This story could be told the other way round —
On Sunday, I locked myself in my room, and
inert, on my bed, let the remorse gnaw stolidly
at my skull-bones, till I couldn't bear it anymore.
Then, on Saturday I went down to the bar, and all **afternoon,**
I made circles with my glass on the polished table,
thinking of nothing in special, trying hard
to remember something I had utterly forgotten.
Friday was a blank day — I walked by the lake
choosing the most slippery stones, carefully avoiding
the patches of mud where my footseps, would show.
On Thursday, that is, on the eve of the murder,
I can't remember what I did. Would that mean
that I pushed the facts deliberatelv out of my mind ?

116

Dacă am crede c-ar ajuta la ceva, am putea încerca
să scriem o povestire de groază — să-i explicăm
de ce-am fost atît de departe de ea săptămîna trecută.
I-am spune — miercuri, am fost cuprinşi
într-o plasă păienjenească de tăceri, şi nu ne-am putut
smulge. Joi, toţi paşii pe care-i făceam
lăsau urme însîngerate, şi ne-a cuprins spaima
că vom fi urmăriţi, şi prinşi iarăşi
într-un farmec copleşitor de singurătate (simbolurile
păianjenului şi ale urmelor sîngerii revin foarte des
în povestirile timpurii ale acelui posomorit puritan, aşa
am citit undeva). Vineri a fost o zi moartă.
Sîmbătă, ne-a durut capul rău, şi apoi,
duminică a fost ziua noastră de remuşcări — i-am scris ei.

Povestea aceasta poate fi spusă şi în celălalt fel —. Duminică, m-am încuiat în camera mea, şi, inert, lungit pe pat, am lăsat remuşcările să îmi roadă încăpăţînate oasele craniului, pînă cînd n-am mai putut suporta.

Apoi, sîmbătă, am coborît în bar, şi toată după-amiaza, am făcut cercuri cu paharul pe masa prea lustruită, negîndindu-mâ la nimica special, încercînd foarte tare să-mi amintesc un lucru pe care-1 uitasem cu totul. Vineri a fost o zi moartă — m-am plimbat lîngă lac alegînd pietrele cele mai lunecoase, cu grije ocolind petele de noroi unde mi-ar fi putut rămîne urmele **paşilor.** Joi, adică în ajunul zilei crimei, nu-mi mai pot aminti ce-am făcut. Asta să-nsemne că mi-am împins, cu bună ştiinţă, faptele la o parte din

minte ?

117

At noon, it began to snow, and we stopped
on the window-sill, and looked out, dreaming
of a walk by the lake with her, seeing
her face, intent, when she listened, pursing her lips,
and then turning towards us her white face
like a flower of ice in the upturned collar
of her loose raincoat. Snow in her hair,
(and we, dreaming of alcohol-algae hung loosely
in her locks), and walking with her
by the lake. And later, someone came
and asked us something. We went to the bar,
and played with the long-legged glass
on the counter. And when we remembered
and looked out of the window — it didn't snow anymore.
And then, last night, I descended
to the bar in the hali, but down there
I was stopped as I had just reached out my hand
toward the bottle, by the moon's icy gaze.
It summoned me to the window — and there,
I saw, just under the terrace's French window,
the cat Theobald crouching, ready to spring
toward some indistinct shadow by the shore.
Then, that shadow moved, and I saw it was
a girl in a loose mackintosh, walking
as in a daze, by the moonlit lake —
I saw her shivering — she was alone —
and, absent-minded, tried to fold her raincoat
up, around her neck. The cat was watching her. So was I.

La amiază, a început să ningă, şi ne-am oprit
pe pervazul ferestrei, privind afară, visînd
că ne plimbăm lîngă lac, cu ea, şi-i vedeam
faţa, atentă, cînd asculta, muşcîndu-şi buzele strînse,
şi apoi întorcîndu-şi spre noi faţa albă
ca o floare de gheaţă în gulerul înălţat
al hainei de ploaie largi. Zăpada în părul ei
(şi noi, visînd alge de alcool atîrnînd destrămate
în buclele ei), şi plimbîndu-ne împreună cu ea
pe malul lacului. Mai tîrziu, a venit cineva
să ne întrebe nu mai ştim ce. Am coborît
şi ne-am jucat un timp cu paharul cu piciorul înalt
pe tăblia lucioasă. Cînd ne-am amintit mai tîrziu
şi am privit pe fereastră — nu mai ningea.
Şi apoi, astă-noapte, am coborît
către barul din hali. însă acolo
m-a oprit locului, tocmai cînd întindeam mîna
spre sticlă, privirea de gheaţă a lunii —
şi m-a tras la fereastră. — Acolo
l-am văzut, chiar sub uşile de sticlă ale terasei,
pe motanul Theobald, chircit, gata să sară
spre o umbră nelămurită, pe mal.
Apoi, umbra s-a mişcat, şi-am văzut că era
o fată într-o haină de ploaie prea largă, mergînd
ca-ntr-un vis pe lîngă lacul bătut de lună —
o vedeam înfiorîndu-se — era singură —
şi, absentă, încerca să-şi încheie haina de ploaie,
sus, la gît. Pisica o pîndea. Şi eu.
118
119
She does not know, but we see very clearly
how she tries to hide from us her sense
of being remote — and impatient with our ways.
It's as if, at the window, we watched the evening
coming down on the lake, and, without knowing it,
we wait for her to come out and walk slowly
— her hands in the pockets of he* raincoat,
eyes downcast, her chin in the hollow
of her upturned collar — and her gray eyes blind
now, in this winter halflight smelling of salt,
by the lake. She doesn't know we watch her from **inside**
when she stops to look wistfully at the slow
circles of rain in the lake. We, here, inside,
thinking the lake is so deep, so thrillingly cold...
Ea nici nu ştie — dar noi înţelegem cît se poate de **bine**
cum încearcă să ne ascundă senzaţia că e
depărtată de noi, şi iritată de felul nostru de-a fi.
E ca şi cum, de la fereastră am privi seara
coborînd peste lac, şi, fără să ne dăm seama,
am aştepta-o să iasă, şi să se plimbe încet
— cu mîinile în buzunarele hainei de ploaie,
cu ochii plecaţi, cu bărbia în golul
gulerului ridicat — şi ochii ei cenuşii, orbi
acum, în această penumbră iernatecă şi care miroase a sare,
pe lîngă lac. Ea nici nu ştie că o pîndim dinăuntru,

cînd se opreşte să privească îngîndurată încetele
cercuri de ploaie în lac. Noi, aici, în casă,
gîndindu-ne că lacul e-atît de adînc, cu fiori îngheţaţi...
120
121
întoarcerea
(roman gotic)
Am ajuns seara tîrziu — cît timp a trecut
de cînd am fost aici ultima dată ? Zăpada
nu s-a topit de tot în curte — şi prin ferestrele hallului
se vedeau licăriri sîngerii. Am mers prin zăpada murdară,
şi uşa cea grea din faţă se urnea foarte lent
— înăuntru, un gol noptatec. — (Numai pisica s-a auzit scurt, o singură dată, ca o uşă de lemn foarte vechi, la vreun dulap unde n-ai mai umblat de mult. Pisica trebuie să fie foarte bătrînă, ne-am gîndit fără să
vrem, intrînd.)
Şi înăuntru, mirosul negru al casei în care n-ai mai crezut că vei reveni vreodată. Aerul mort — şi gesturile de iarnă, mereu spărgîndu-se, îngropîndu-se tăcute în covoare ■— şi ori cîţi paşi aş mai fi încercat spre vreo umbră mai densă în întunericul acesta atît de cunoscut, aş fi rămas locului, nemişcat, într-un timp care nu va mai fi trăit vreodată (morţii, doar, nu mai trăiesc în timpul pe care odinioară l-au ocupat — asta e o superstiţie). Liniştea răsturnîndu-se tot mai sus, înfăşurînd noptatecă scara de lemn, unde s-au stins de demult trosnetele
— şi nu s-ar mai auzi iarăşi, în vremea de-acuma, decît dacă, oprit pe o treaptă mai sus, şi-ar scutura pipa aprinsă, şi-ar izbucni mai tîrziu flăcări, urcînd, coborînd —
şi nu s-ar mai putea ajunge în camerele de la etaj
decît prin fereastră, de afară, agăţîndu-se pe bîrnele aparente.
Numai că ea nu mai e sus, în camera ei).
Aşadar, aici, în hali, ochii morţi, injectaţi — ca de-un alcool
122
buimăcitor de tare, ai focului, fixîndu-ne, şi clipind
somnoros. Nemişcaţi, lîngă uşă. Traversarea camerei acesteia
imense ar fi însemnat reintrarea în timp.
însă timpul este mort acum. Timpul casei acesteia
e undeva, în pivniţă, îngropat în nisip — şi cioturi de
morcovi
mai răsar ici şi colo. Şi în întunericul de acum nu mai vedem nici pisica.
Toată după-amiaza aceasta, cu aer murdar de ploaie
încă mocnită peste zăpada tîrzie — pe cîmpuri, pe străzi
scunde, intrate-n pietrele risipite printre casele moarte —
am aşteptat. Se făcea seară atît de încet, cînd priveam
pe fereastra vagonului — era mereu aceeaşi lumină mortuară.
(Şi casa aceasta cu o curte imensă pe care
nici n-am văzut-o vreodată decît într-un cub de ninsoare,
şi noaptea, luminile livide ale felinarului, scuturate de vînt
o răsturnau, ca pe un zar, fără puncte negre pe vreo faţetă —
casa aceasta era acum fără adevăr, ca o poză
într-o carte pe care nici nu mai ai chef s-o deschizi.)
Aşteptam altceva — dimineţile palide ca obrazul unei fiinţe
întinsă cu faţa în sus, şi mat, sub flacăra tremurată,
cînd ştiam că dac-aş privi pe fereastră,
ar fi iarnă afară. — Iarnă cu nopţile trecute încet
lîngă focul de jos, şi ştiind că în camerele de la etaj
e un frig limpede ca o moarte. Am aşteptat,
şi după-amiaza aceasta cu drumul meu către ea,
nici nu mai este acum altceva decît tot
o amintire.

E ca şi cum ai reintra într-un viciu — ca şi cum ţi-ai relua locul printre umbrele care se leagănă cu valuri de vreme moartă. Şi-ntreagă-n tăcere mereu zvîcnitoare, de fum, se reîntoarce nemişcarea — acum

în camera aceasta mai este doar cîte o flacără în
jocul apelor îndoliate ale ochilor cu neagră
indiferenţă deschişi. Nici un drum
nu mai duce spre vremea de-atunci.
Să ne aşezăm cu mîinile năpădite de frig
întinse spre foc. Să nu ne mai gîndim la nimic.
Am mai fost aici. Erau umbre adînci
— ca nişte cearcăne pe-un obraz, în camera aceasta
imensă, închisă în acelaşi foc din cămin. Va trece şi asta.
Ne-am întors aşadar —- acuma, în aşteptarea căldurii
pe mîinile întinse, pe faţa aplecată spre foc,
este adevărul. E-atîta linişte printre umbrele
din camera aceasta înaltă, încît pisica
s-a tras cu mers ocolit din colţul cel mai noptatec
să se apropie iarăşi de foc. A slăbit mult,
pisica — e bătrînă — ochii ei galbeni sînt acum opaci.
Dar nu se apropie încă, pentru că simte mirosul
unei altfel de ierni, aici, în locul unde stau nemişcat.
Departe, în spatele meu — dac-aş privi peste umăr
— numai că n-am s-o fac — carourile ferestrelor mai sînt
cenuşii,
însă un cenuşiu foarte murdar, deşi răsfrîngerile zăpezii care-a rămas pe cercevele, înaltă, s-ar putea urmări albăstrii ca desenul venelor sub pielea unui cadavru. N-am să-mi întorc capul. Stau aici, în casa aceasta dintre zăpezi, în care n-am mai crezut că voi mai intra vreodată, şi aştept să-mi treacă frigul, şi strîngerea colcăitoare din piept, de cînd am intrat.
Şi dacă-mi abat privirile din ochii fără răsfrîngere ai pisicii, spre flăcările, albăstrii ca zăpada, mi-aduc aminte de drumul meu prin zăpada topită, prin iarna care aici nu se termină niciodată — drumul meu spre o casă fără
stăpîn, şi cu odăile foarte înalte, pustii.

Sus nu mai mergem deci — mai are vreun rost
să ne oprim iarăşi pe palierul unde scîrţîie îngrozitor
lemnul sub paşii noştri — să privim uşa camerei ei
de atunci ? Să ne furişăm prin coridorul înnegurat
din care ne fixează ochiul imens, alburiu,
al ferestrei din fund ? (Şi dacă ar fi urcat pe furiş,
în spatele nostru, ne-ar putea urmări silueta alunecînd
în luminiscenţa asta zăpădoasă — am face o ţintă
perfectă.) La ce bun ? în camera ei este desigur un frig
crîncen — se vedea de jos că n-au mai înlocuit
caroul spart la fereastră — şi zăpada s-a strîns pe pervaz,
înăuntru. Şi toată camera ei răsturnată
într-o nemişcare în care nu mai este adevărată
nici o dorinţă.
E ca şi cum ai privi, după foarte mulţi ani,
o faţă, pe care-ai ştiut-o mai bine pe vremuri
decît propriul tău chip. Nu i-ai mai recunoaşte acum
decît linii răzleţe, aşezîndu-i-se altfel pe faţa

care ar fi trebuit să rămînă aceeaşi, pierzîndu-se printre riduri,
oprită acum — într-adevăr ca o cameră
în care ştii că n-ai s-o mai regăseşti niciodată
pe adevărata stăpînă. Ca şi cum ai deschide
o uşă şi ai avea deodată în ochi
o vreme străină — deşi este aceeaşi, acelaşi cub
de aer, în care, pe timpuri, intrai, şi lăsînd
tăcerea să te-nconjoare — şi te aşezai pe covor,
sau pe marginea patului. Acum, lucrurile au rămas peste tot
aproape la fel — doar că s-a lăsat praful
— şi în colţul de lîngă fereastra spartă, zăpada, —
şi îneacă toate contururile ştiute.
Şi nimic nu mai este la fel.
125
Să rămînem cu ochii închişi, aşadar — căci nici chiar
blana aceasta din faţa căminului — singurul lucru
pe care-1 mai vedem în hallul lent legănat
acuma de noapte, nici blana aceasta
cu licăriri ca ale pisicilor mîngîiate invers
nu mai este aceeaşi. Nimic nu mai poate
rămîne acelaşi. Dacă am privi ameţiţi în jur,
am înţelege deodată că sîntem într-o casă străină,
într-o vreme străină — şi singuri, şi oricît
de departe ne-am întinde mîinile, n-am întîlni nicăieri
vreun lucru ştiut. Numai că e toată casa scufundată adînc
în întuneric — şi putem să ne-nchipuim, atunci,
că stăm aşa, cu ochii închişi, nemişcaţi,
şi că nu s-a întîmplat chiar nimic.
Insa poţi să pluteşti, cu pînzele întinse
peste toate oglinzile tale lăuntrice,
mereu mai departe. îţi spui — dar dacă aici,
aşezat în faţa focului, cu gîndurile oprite,
am dormit, şi am visat totul ? dacă drumul
în după-amiaza asta cu ploaie murdară
pe ferestrele trenului, peste cîmpuri cu zăpada-nnegrită,
a fost un vis ? Şi am visat că nu mai este aici,
în casa asta cuprinsă de întuneric, şi nici
nu-i părăsită, îngheţată, pustie, camera ei, de fapt ?
Dacă-mi închipui, numai, că sînt acuma iarăşi în casa aceasta
şi că a trecut — cîtă vreme ? — de la noaptea de atunci
cînd, îngropat în fotoliu, am aştcptat-o să coboare încet
din camera ei, unde se prefăcea poate, numai, că doarme,
cu fereastra deschisă ? Dacă în realitate eu sînt acum
în vremea de atunci, şi toată spaima asta de camerele pustii
de sus e numai un joc de umbre ale somnului ?
Dacă acum am să sfîşii pînza de pe oglindă,
şi am să văd că-n apele ei nu se răsfrînge cu-adevărat
pîlpîirea uscată ? Dacă nu este nimic adevărat ? însă într-alt fel, şi nu s-a schimbat încă nimic ?
E foarte întuneric acum, poate am adormit cu adevărat,
şi cînd m-am regăsit, deodată cu capul zvîcnit
peste umăr, şi mi-a sărit întunericul, ca o pisică, în faţă,
m-a deşteptat un zgomot — poate o treaptă trosnind,
cum îmi spuneam eu că nu voi mai auzi niciodată
pe scara aceasta cu balustradă lunecătoare ?
Focul s-a chircit în cămin, şi nenumăraţii lui ochi

s-au făcut mici, şi opaci, ca ai pisicii
îmbătrînite — a trecut deci vremea. Şi frig.
Şi liniştea mortuară care se aude cînd ninge.
în curînd are să trebuiască să mă ridic din fotoliul
— care s-a rătăcit printre gheţurile străvezii de-ntuneric —
şi să străbat încăperea aceasta nesfîrşită, mergînd
printr-o vreme fără adevăr — şi apoi
să cobor în pivniţa cu nisipuri, şi cioturi
care sînt, în realitate, semnele locului unde e-ascunsă ?

10

Mai are vreo realitate spaima cînd ştii
atîta de bine ce ai să vezi, după ce ai traversat
hallul întunecos, cînd ştii că obrazul strîmbat
al singurătăţii tale, cu rînjete străvezii
prin care se văd oasele craniului, nu este minciună ?
cînd ştii că, foarte curînd, ai să cobori
pe scara care nu mai trosneşte, şi unde şi cei mai uşori
paşi se aud, scrijilîndu-ţi o rună
de zădărnicie pe faţă, pe care nici n-ai s-o mai poţi
şterge, cînd ai să te înfiori de dezgust ?
Spaima e o minciună. Adevărul este că toţi
cei din tine care coboară pe firul acesta îngust
şi întortochiat al scării spre pivniţa cea mai lăuntrică
ştiu ce-au să găsească în nisipuri — nu le mai este frică.

126

127

11

Dar înainte de a începe această călătorie, n-ar trebui să facem cîţiva paşi în partea cealaltă, către bucătărie ? — şi pe coridorul foarte îngust (unde se atîrnau paltoanele cînd erau oaspeţi mulţi în casa aceasta) se leagănă la fereastră lumina gălbuie — ca palele unei luminări — a lanternei din curte ? Şi atunci am începe să ne vedem — ca pe nişte păianjeni
livizi —
mîinile, cum le ridicăm în faţa ochilor, pe cînd mergem încet, ca orbii ? Am putea, atunci, să ne oprim la fereastră
o clipă
şi să privim cum ninge imens peste zăpada murdară, şi care, pe alocuri, s-a şi topit — cum coboară în aerul mort o iarnă adevărată peste ce e aici trecător şi urît ? Numai că, în bucătăria cu lumină scăzută, zvîcnind fără putere, de la flăcările plitei pe care Amelia a şi uitat-o, acolo, în colţul din spatele uşii, stă desigur ca şi atunci, bărbatul porcin, cu capul neîncetat tremurîndu-i şi înscriind aceleaşi umbre cu înţeles mortuar pe peretele orb
din spate
(şi mîinile iui, încrucişate greoi pe genunchi, nu i se mişcă
decît
atunci cînd Amelia i-o ridică pe cea dreaptă, să-i şteargă cu propriile lui degete înţepenite sudoarea cînd se revarsă
vîscoasă
în ochi. Spaimele pentru el se limpezesc uneori). Dar în bucătărie-i prea cald. Şi pentru Amelia noi sîntem străvezii — timp lipsit de substanţă, absenţă, gol, care în aerul din jurul ei, cu alte fiinţe îi şopteşte, o cheamă.

12

(O amintire — adevărată ? închipuită ? — Coborînd
din autobuzul cu aer prea încărcat de alcool
şi blana densă de cîine ud, şi mergînd prin pietrele înecate
în torentele mici, şi ploaia, ploaia fără sfîrşit,
şi aerul mort, de după-amiază de timpuriu sfîşîindu-se

128

către noapte. Urcînd pe strada spartă prin brazi. Şi fără să mă întorc spre ea. Faţa ei, aplecată sub gluga năruindu-i-se posomorită pe ochi — fusese o clipă — dar mai
demult — subţiata ca de o boală grea. Mergeam la nesfîrşit prin pietrele
lunecoase.
Şi am ajuns. „■

Paralelipipedul foarte înalt de seară molatecă dincolo de uşa cu multe geamuri murdare de ploaie •>.■
de la intrare. Sunetul putred al clopoţelului, şi zvîcnind fără ritm, ca bătăile unui cord bolnav (cum le simţi strîngîndu-i încheietura mîinii, mată şi îngheţată) urcînd cu efort, pe scările dinspre bucătăria îngropată undeva în nisipuri năpădite de ploaie.
Atunci am privit-o. Avea o faţă străină şi îngheţată. în spatele ei, prin cercurile mărunte ale uşii, era ploaia, deodată mai densă. Tăcea, cu faţa moartă.
Ce a urmat după aceea
— clipe învălmăşite — bătrîna, ca un păianjen trăgîndu-şi
picioarele strîmbe
în jurul nostru, pe urmă coborînd pe scara de lemn orb, şi în bucătăria încărcata de umbre sculptate, în colţul din spatele uşii, bătrînul, tremurîndu-şi la nesfîrşit capul, cu fălcile năclăite de saliva curgîndu-i vîscoasă în lumina palidă a becului bont. — Cînd 1-a văzut ea, i-am simţit tresărirea. — Şi ceaiul mat în aceeaşi lumină, şi afară, cînd am urcat, ploaia torenţială de noapte.
Pe ea, cînd am mai întîlnit-o — foarte rar — după aceea n-am mai privit-o niciodată foarte atent.)
13
Să străbaţi timpul de întuneric — şi înalt —
acum, cînd a început drumul spre Ţara-de-Jos, cu nisipuri,
este, de fapt, simplu. Faci un pas după altul,
fără să înaintezi, desigur, căci îţi numeri paşii numai
ca să ştii cînd să-ţi ridici mîna, să deschizi uşa
spre scara umedă, şi tot mai adînc rotitoare.
129
Dacă afară, în lumea cu oameni vii, cu ninsoare, ar trece acum cineva, s-ar vedea lumini lunecînd prin ferestrele, de o parte, de alta, ale uşii imense. Dar nu trece nimeni pe aici. Singurul care se mişcă — fără să înainte2e, fără să se tragă măcar înapoi — în întunericul acesta înalt oşti tu — mişcări de păianjen captiv, sub un glob de sticlă, mereu în acelaşi loc, şi el
nici nu ştie,
şi crede că trece dintr-un loc, dintr-un timp, într-altul.
14
Acum, s-a terminat deci, de aici începe coborîrea
într-altă lume — în care ai să *vezi* chiar, ceea ce *ţtii*
numai, acum — şi de acum laşi pentru totdeauna în urmă
camerele de la etaj, odaia cu draperii, mai ales,
şi cu patul imens, pe marginea căruia mai credeai încă
în seara asta c-ai să te aşezi cu faţa în mîini.
E pustie oricum odaia aceasta, şi scara cu trepte ocolite,
şi palierul cu pragul scîrţîind zgomotos — toate acestea
nu vor mai fi acum reale. Şi nici coridorul
spre camera înăbuşitoare din fund unde arde mocnit
plita Ameliei, coridorul unde pîlpîie lumina lanternei
din curtea din spate. Casa asta, cu foarte înalte
camere, este de acum înainte o amintire, în care, de fapt,
nici n-ai să mai crezi vreodată. Tu de acuma cobori,
şi cînd vei mai reveni în locul unde arde pierdut
focul, n-are să mai rămînă din vremea de acum, de atunci,
nimic.
15
Poţi să mergi, orb, pînă oricît de departe — şi fără să-ţi deschizi ochii lăuntrici — sau în afară — să ajungi
exact unde trebuie. Paşi, tot mai în adînc, mai departe de zidul mîncat de mirosul de mucegai — şi apoi în genunchi în faţa valului îngheţat de nisip,
130
pipăind flăcările carbonizate, rămase în vremea de acum înalte de-o şchioapă, sfărămîndu-se, şi trecîndu-ţi mîna printre ele, şi peste ele. De aici, nu mai este nimic altceva de făcut, decît să-ţi îngropi degetele tot mai adînc în nisip, pînă simţi stofa — umedă, destrămată ?
Poţi să-1 tragi

uşor, afară, pachetul acesta plat, înfăşurat acum în zdrenţe, şi cînd îl scuturi şi îl ridici, abia mai gros decît o revistă cu scoarţele tari — nici nu mai ai nevoie să dai la o parte gluga în care l-ai strîns — cunoşti după
ramă
unde e faţa — şi atunci îţi laşi degetele, umede încă şi reci, să alunece peste foaia aceasta jilavă şi groasă (o dată ai îngropat o pisică aşa, înfăşurată într-un
impermeabil,
să nu uiţi asta) şi ştii că-i urmăreşti liniile feţei, şi ochii deschişi, îi înconjori cu ovaluri culcate — şi fruntea ei e un loc neatins. Şi tot timpul eşti orb.
Undeva foarte jos — de aici trebuie să urci cu portretul în
braţe. —
Şi faţa asta pe care o ştii sub mîinile tale fluide, acolo sus va fi alta, şi-i vei simţi oasele craniului sub degete,
strîmbîndu-i chipul, şi va fi pentru tine străina.
16
Astea toate-s închipuiri după cum închipuire
e frica, pe care-mi aduc aminte deodată s-o regăsesc
în piept, cînd mă întorc la gîndul că va trebui să urc iarăşi
scările — (că va trebui să-mi aduc iarăşi aminte
de toate lucrurile de aici — din odaia aceasta imensă
şi oarbă). Frica aceasta că mă voi poticni
pe o treapta, pe alta, de trupul moale — ca un vis rău —
al pisicii — şi mă voi rostogoli la nesfîrşit
cu faţa răsturnată în timpul negru, vîscos,
care coboară o dată cu mine, şi mă acoperă.
Să te împiedici de pisică — pentru că ea
te-a pîndit pe treapta cea mai îngustă, la întortochierea
scării, şi te răstoarnă.
131
Dar daca ţi asta
e numai o închipuire ? şi, pînă la urmă
— chiar trecînd prin pînzele foarte adînc resfirate în jur — ajungi sus ? Şi pisica te aşteaptă acolo ?
Şi nu te împiedici de ea decît atunci cînd mergi spre uşa de
lemn
din faţă, să pleci din casa aceasta moartă. Şi atunci o dai la o parte cu botul pantofului.
17
Şi, în sfîrşit, în pragul uşii uriaşe de la intrare,
şi aerul îngheţat de afară înconjurîndu-te, pînă nici
nu mai are vreo realitate casa tăcută, din care
ai ieşit tocmai. Să priveşti doar cum ninge. De aici
drumul pe care l-ai mai încerca spre poarta din faţă
s-ar înscrie în urme adînci (după cum ai fugi
cu pachetul prea mare, în braţe). Să ştii ca printr-o ceaţă
că ai mai trecut pe aici. Curînd ninsoarea le va acoperi,
urmele acestea — şi iarăşi nu se va mai cunoaşte
nimic despre trecerea ta prin casa aceasta putridă
şi fără vreo altă viaţă decît cea a iernii. Ca o omidă
o înconjoară zăpada pufoasă, urcîndu-i pe geamuri, şi te
va închide un clopot legănat de ninsoare, cînd ai să ieşi să
străbaţi curtea spre drumul pustiu. Uşa las-o deschisă.
18
însă prin uşa deschisă, are să intre întîi noaptea
mai luminoasă, de afară—adică destrămîndu-se în cercuri sparte
tot mai departe în golul noptatec, rotindu-se ameţitor de încet
al hallului (căci dacă ar fi cineva
în prag, să privească înăuntru, dincoace de ninsoarea

care se cerne afară, ar vedea licăririle moarte
ale focului din cămin, alunecînd, într-o parte, îndepărtîndu-se
— ca şi cum, ameţit, te-ai regăsi cu capul în mîini,
şi lumea din jur se mişcă, închipuie un cerc).
Doar că nu mai e nimeni afară.

După un timp, vor intra şi primii fulgi de zăpadă, coborînd pe podeaua putrezită de lîngă uşă. Şi cînd, rar, mai izbucneşte vîntul afară şi uşa va mai trosni, ca şi cum s-ar răsfrînge aici, la capătul acesta al încăperii (închizînd într-o spaimă clipa de acum, ecoul unei trepte peste care a călcat prea greoi cineva coborînd scara — la răbufnirea de vînt, va intra un pumn de zăpadă — asemenea celui care-ar zvîcni pe faţa unei fiinţe oprite afară, să-ţi bată în geam, şi în care arunci cu zăpada pe care ai strîns-o în pumn de pe tăblia înceţoşată, fără măcar s-o cunoşti. Şi aşa, zăpada care s-a strîns încet de partea aceasta a uşii rămase deschise — şi iarna, privind înăuntru, chircită în prag, tremurîndu-şi capul, ceaţă mereu destrămîndu-se.

Pînă cînd Amelia are să vină să împingă cu efort rău uşa. Şi, cu aceiaşi paşi orbi, — căci ea nu are nevoie să vadă ca să străbată hallul — să se întoarcă în bucătărie.

Pisica, o va uita însă. Pisica are să rămînă singură aici toată noaptea asta. Şi mîine. Şi mîine noapte.

CUPRINS

Dat ta cules 8. 07. 1970. Bun de tipar 12. 09. 1970. Apărut 1970. Hlrtie offset A de 80 gltri[1] Coli editoriale 4,07. Coli de tipar 8,75. C.Z. pentru bibliotecile mici 8 R — 1
Tiparul executat sub comanda
nr. 549 la întreprinderea Poligrafică
„13 Decembrie 1918". Str. Gr. Alexandrescu nr. 89—97
Bucureşti, Republica Socialistă România.